

Univerzita Karlova

Fakulta sociálních věd

Institut politologických studií

Martin Zástěra

Politické aspekty nominačního procesu soudců
Nejvyššího soudu ve Spojených státech amerických

Bakalářská práce

Autor práce: Martin Zástěra

Vedoucí práce: PhDr. Věra Kotábová

Oponent práce:

Datum obhajoby: 2009

Hodnocení:

Bibliografický záznam

Zástěra, Martin. Politické aspekty nominačního procesu soudců Nejvyššího soudu ve Spojených státech amerických. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, 2009, 70 stran. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Věra Kotábová

Anotace

Bakalářská práce „Politické aspekty nominačního procesu soudců Nejvyššího soudu ve Spojených státech amerických“ pojednává o průběhu nominačního procesu do nejvyššího soudního úřadu v zemi, o politických faktorech, které na tento proces mají vliv a zasazuje nominace soudců Nejvyššího soudu do kontextu celého amerického politického systému.

Annotation

Bachelor thesis „Political Aspects of Appointment of the Supreme Court Justices in the United States of America“ deals with the nomination process to the highest judiciary office in the country, with political factors which influence this process, and puts the issue of appointments into the context of the American political system.

Klíčová slova

Nejvyšší soud, předseda Nejvyššího soudu, prezident USA, Senát, senátní soudní výbor, slyšení, nominace,

Keywords

Supreme Court, Chief Justice, President of the United States of America, Senate Judiciary Committee, hearings, nomination,

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil pouze uvedené prameny a literaturu.
2. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna veřejnosti pro účely výzkumu a studia.

V Praze dne 5. května 2009

Martin Zástěra

Obsah.....	4
<u>1. Úvod</u>	5
1.1. Vymezení předmětu.....	5
1.2. Vznik instituce, ústavní zakotvení Nejvyššího soudu, pravomoci.....	6
<u>2. Historický vývoj instituce Nejvyššího soudu v americkém politickém systému od vzniku až po současnost</u>	11
2.1. Období 1789 – 1860.....	11
2.2. Nejvyšší soud v kontextu občanské války.....	14
2.3. Rooseveltův plán na reformu soudu.....	17
2.4. Období po II. světové válce.....	20
<u>3. Nominační proces</u>	27
3.1. Výběr kandidáta.....	30
3.2. Oznámení nominace.....	33
3.3. Slyšení před soudním výborem Senátu.....	37
3.4. Hlasování Senátu.....	42
<u>4. Případové studie</u>	47
4.1. Hladký proces nominace: O'Connor.....	47
4.2. Odmítnutí kandidáta: Bork.....	52
4.3. Kontroverzní schvalování, těsné hlasování: Thomas.....	57
<u>5. Závěr</u>	61
<u>Přílohy</u>	
- Tabulka 1 – Předsedové Nejvyššího soudu.....	63
- Tabulka 2 – Počet nominací podle prezidenta 1789 - 2008.....	64
- Tabulka 3 – Neúspěšné nominace.....	66
Zdroje a literatura.....	68

1. Úvod

1.1. Vymezení předmětu

Záměrem této práce je podat analýzu nominačního procesu soudců Nejvyššího soudu ve Spojených státech amerických, politických vlivů a souvislostí, které tento proces provázejí a také samotného výkonu funkce, který je často ovlivněn vnějším očekáváním politiků.

Krátce po získání nezávislosti třinácti kolonií byl Nejvyšší soud vytvořen jako instituce na vrcholu pyramidy soudní moci s poměrně rozsáhlou jurisdikční pravomocí. Reálně byl však jeho význam zatlačován do pozadí především z důvodů boje o politickou moc. O zvýšení svého významu a vážnosti v politickém systému nově vzniklého státu tak musel od samého začátku svého fungování bojovat proti moci zákonodárné i výkonné.

Již na počátku 19. století se soudu pod vedením svého prvního předsedy Johna Marshalla podařilo vydobýt si pevnější postavení. Klíčovým byl v tomto procesu především rozsudek v procesu *Marbury versus Madison*, kterým byl stanoven precedent možnosti zrušení legislativního aktu Kongresu pro rozpor s americkou ústavou¹. Tento rozsudek znamenal zcela novou roli pro Nejvyšší soud spojenou s vyšším tlakem na jeho členy, kteří se od tohoto momentu stali negativními zákonodárci s možností zrušit kterýkoliv zákon, který by prošel Kongresem. Toto je klíčová pravomoc, kterou má tato soudní instance a za dlouhou dobu od vzniku Spojených států amerických se projevila v mnoha případech, které se týkaly samotného fungování americké demokracie.

Mým cílem je podat v této práci stručný historický přehled o tom, jak se měnilo postavení Nejvyššího soudu v americkém politickém systému od jeho vzniku až po současnost, se zvláštním důrazem na klíčová období a osobnosti. Stěžejním tématem práce by měl být proces personálního obsazování soudu.

Přestože by tomu tak u soudní moci být nemělo, proces výběru kandidátů na funkci soudců Nejvyššího soudu, jejich nominace a následné schvalování v Senátu je vysoce politický proces, při kterém je u kandidátů zjišťována jejich hodnotová a politická orientace. Několikrát v historii se také stalo, že proces schvalování soudců přerostl v boj a vyřizování

¹ Tato pravomoc prohlásit legislativní akt Kongresu je označována jako *judicial review*.

účtů mezi mocí zákonodárnou reprezentovanou Kongresem a mocí výkonnou představovanou prezidentem². Při slyšení před senátním výborem bylo mnoho kandidátů podrobena důkladnému zkoumání svého hodnotového zaměření, stejně jako minulých rozhodnutí ve funkci soudce a dále také politické angažovanosti. Členové komise se snaží především zjišťovat budoucí kurz rozhodování, to, jak se soudce bude ve funkci projevovat a postoje, které bude zastávat. Příkladové studie by měly nastítnit, jak v praxi probíhá proces schvalování navržených kandidátů Senátem, stejně tak jako možné komplikace, které se během tohoto procesu mohou vyskytnout. Z důvodů rozsahu práce a zpracovávaného tématu jsem se rozhodl upustit od pojednání o aspektech samotného výkonu funkce, jak jsem uvedl v předloženém a schváleném projektu k této práci. Citace vycházející z literatury jsou uváděny v závorce, zatímco pro internetové zdroje jsem použil označení poznámky pod čarou.

1.2. Vznik instituce, ústavní zakotvení Nejvyššího soudu, pravomoci

Nejvyšší soud Spojených států amerických je institucí s dlouholetou tradicí a uznáním. Jako takový vznikl po přijetí Ústavy USA 17. září 1787 zástupci dvanácti nezávislých amerických států. Před přijetím základního zákona se často objevovaly názory požadující slabou soudní moc a dokonce se mezi zástupci několika států rozšířil názor, že by měla být soudní moc zcela potlačena z důvodu její možné převahy nad legislativou a exekutivou, která by tak narušovala systém brzd a protivah, jeden ze základních principů, na základě kterých byl základní zákon vytvořen. Ústava ve svém článku III zřizovala Nejvyšší soud jako nejvyšší soudní instanci s tím, že autoři základního zákona ponechali podrobnosti, organizační a funkční věci na legislativě Kongresu. Ten na své vůbec první schůzi v září roku 1789 přijal Zákon o soudnictví (*Judiciary Act of 1789*)³, který mimo jiné upravoval složení a procedurální věci Nejvyššího soudu. Zákon stanovil počet soudců Nejvyššího soudu na šest, vymezoval postavení předsedy Nejvyššího soudu, který měl mimo jiné především organizační pravomoci. Zákon dále přiznával Nejvyššímu soudu pravomoc vydávat v určitých případech soudní příkazy, které měly osoby, v jejichž neprospěch bylo rozhodnuto, donutit pod

² V poslední kapitole je podrobně rozebrán případ Roberta Borka.

³ celým názvem *An Act to establish the Judicial Courts of the United States*

pohružkou sankce, ke splnění povinnosti stanovené v rozsudku⁴. Tato část zákona byla v roce 1803 prohlášena za neústavní v procesu *Marbury vs. Madison* (Rehnquist, 1987: 32).

Postavení Nejvyššího soudu v ústavním systému Spojených států amerických stejně jako rozsah kompetencí, kterými disponuje, jsou obsaženy v článku III tohoto dokumentu a podobně jako ostatní ustanovení základního zákona představuje kompromis, na kterém se byli delegáti dvanácti osad schopni shodnout. Článek III Ústavy Spojených států amerických v oddílu 1 uvádí: „Moc soudcovská přísluší ve Spojených státech Nejvyššímu soudu a takovým nižším soudům, které zřizuje Kongres. Soudcové Nejvyššího soudu i nižších soudů jsou ustavováni trvale, za svou službu dostávají náhradu, která nesmí být během trvání jejich služby snížena“ (Tindall, Shi, 1996: 820). Z oddílu 1 vyplývá, že Nejvyšší soud jako jediná soudní instituce vzniká přímo na základě ustanovení ústavy, ostatní nižší soudy musejí být zřízeny Kongresem.

Hned na počátku interpretace ústavních článků vymezujících postavení a pravomoci Nejvyššího soudu je třeba zmínit, že tento soud sice již od doby krátce po svém vzniku fakticky působí jako soud ústavní s pravomocí prohlásit zákon nebo jeho část za neústavní a tím ho tak nepřímou vyřadit z aplikace na společenské vztahy, které má upravovat. Tato pravomoc ale nenáleží Nejvyššímu soudu na základě ustanovení ústavy samotné, nýbrž vychází z praxe v níž nejdůležitější úlohu sehrál na první pohled ne příliš kontroverzní případ *Marbury vs. Madison*, o kterém bude blíže pojednáno později v této kapitole.

Další ustanovení oddílu 1 článku III pojednává o tom, že soudci Nejvyššího i nižších soudů jsou do svých funkcí ustavováni na trvalo⁵ (Tindall, Shi, 1996: 820). Výjimkou z doživotního výkonu funkce soudce Nejvyššího a také nižších soudů jsou případy, kdy se soudce rozhodne svého postu vzdát a také případy, kdy je tohoto postu proti své vůli zbaven. Toto může mít dalekosáhlé politické konsekvence především v případech uprázdněného křesla soudce Nejvyššího soudu, detailněji o této záležitosti bude pojednáno v následujících kapitolách. Ustanovení o náhradách za výkon funkce má za účel zajistit pokud možno co nejvyšší nezávislost a nestrannost osob, které tento úřad vykonávají, zejména důležitou roli hraje potom zákaz snižovat toto ohodnocení po dobu výkonu úřadu. Tím tělesem, které rozhoduje o výši náhrady, je podle ústavy Kongres, který by potenciálně takovými opatřeními mohl vytvářet tlak na nejvyšší soudní instanci, a tak ustanovení o zákazu snižování náhrad má především za úkol tomuto tlaku snižování zabránit.

⁴ http://www.constitution.org/uslaw/judiciary_1789.htm

⁵ V americkém originále *shall hold their offices during good behavior*, což lze volně přeložit po dobu dobrého chování, ale toto zcela nevystihuje právní význam tohoto termínu.

Oddíl 2 článku III americké ústavy stanoví: „Moc soudcovská vztahuje se na všechny případy práva a spravedlnosti, spadající pod ustanovení této ústavy, zákonů Spojených států a mezinárodních smluv, ať už existujících, nebo těch, které budou uzavřeny jménem Spojených států; vztahuje se dále na všechny záležitosti vyslanců, jiných zástupců Unie a konzulů – na otázky admirální a námořní jurisdikce, na spory mezi občany různých států Unie; na spory mezi občany téhož státu, kteří si činí nároky na pozemky ležící v různých státech Unie, na spory mezi státem nebo jeho členy a cizími státy nebo jejich občany a poddanými.

Nejvyšší soud je první stolicí ve všech případech týkajících se vyslanců, konzulů nebo jiných zástupců Unie a také tehdy, vystupuje-li stát jako jedna ze stran. Ve všech ostatních zmíněných případech je Nejvyšší soud instancí odvolací, a to jak právně, tak fakticky s těmi výjimkami a podle takových pravidel, které stanoví Kongres.

Pro všechny přestupky, s výjimkou velezrady, jsou příslušné porotní soudy, soudní řízení probíhá v tom státě, kde k přestupku došlo; nedošlo-li však k přestupku na území některého státu, řízení probíhá v místě nebo místech, které určí zákonem Kongres“ (Tindall, Shi, 1996: 821).

Oddíl 2 článku III ústavy se zabývá výlučně otázkami příslušnosti a pravomoci soudů. Nejvyššímu soudu je vyhrazena výlučná pravomoc ve věcech konzulů, vyslanců a jiných zástupců Unie. S tímto ustanovením bezprostředně souvisí pro Nejvyšší soud přelomový případ *Marbury vs. Madison*, ve kterém se soudce William Marbury domáhal u Nejvyššího soudu jako soudu první instance svého právního nároku na místo obvodního soudce, na které byl jmenován jen krátce před nástupem nové administrativy prezidenta Jeffersona, která toto jeho jmenování odmítla potvrdit. Jednou z otázek, kterou se v tomto případě musel soud zabývat, byla otázka, zda je soud v takovéto věci oprávněn rozhodnout ve prospěch té či oné strany.⁶ Na základě oddílu 2 článku III ústavy má Nejvyšší soud původní originální jurisdikci pouze ve věcech zahraničních zástupců a také v případech, kdy některý ze států Unie vystupuje jako strana sporu. Ve výše zmíněném případě soudce Marburyho tak tedy musel Nejvyšší soud rozhodnout o tom, že není věcně příslušný řešit tento spor a žalobu zamítl jako neodůvodněnou, přestože ve všech ostatních bodech se soud vyjádřil ve prospěch žalobce a potvrdil jeho nárok na jmenování. Soud tedy nemohl pravomocně rozhodnout v jeho prospěch, protože mu k tomu na základě ústavy nenáležela pravomoc (Rehnquist, 1987: 29). Tento případ byl ale o to složitější, že již na konci 18. století, krátce po přijetí

⁶ <http://www.law.umkc.edu/faculty/projects/ftrials/conlaw/marbury.HTML>

základního zákona, Kongres schválil tzv. Zákon o soudnictví (*Judiciary Act of 1789*), který rozšiřoval původní jurisdikci Nejvyššího soudu o další obory, včetně těch týkajících se například jmenování a odvolávání soudců nižších soudů. Podle tohoto zákona měl rozhodovat Nejvyšší soud jako soud první instance také ve sporech, které se týkaly těchto otázek a právě o tento právní předpis opíral soudce Marbury svůj nárok na podání žaloby k Nejvyššímu soudu, která měla potvrdit jeho právo na jmenování. Při rozhodování v případě Marbury vs. Madison mezi lety 1801, kdy řízení začalo a 1803, kdy soud vynesl svůj verdikt musela šestičlenná skupina soudců pod vedením předsedy Johna Marshalla rozhodnout mimo jiné také o tom, zda běžný zákon, v tomto případě výše zmíněný zákon o soudnictví z roku 1789, může upravovat kompetence soudů a jiných orgánů, které tvoří ústavní systém země odchylně od toho, jak jsou tyto kompetence upraveny v ústavě. Tato otázka přivedla soudce k úvahám o samotném významu ústavy jako základního zákona a její rigiditě, neměnnosti, která měla být jedním z hlavních principů, na kterých byl tento dokument vytvořen. Ústava jako taková má za cíl především zajistit stálost v právním a politickém systému země a za tímto účelem jsou časté změny považovány za nežádoucí. Pokud by mohl Kongres jako jedna ze složek vlády změnit svým legislativním aktem ustanovení ústavy, podkopávalo by to samotné základy stabilně fungujícího demokratického státu a také proto se Nejvyšší soud rozhodl, v tomto případě prohlásit zákon za neústavní, protože podle jeho názoru odporoval ustanovením základního zákona a také ústavním principům.

Toto rozhodnutí mělo zásadní význam pro celé ústavní uspořádání amerického systému vlády, protože Nejvyšší soud se tímto postavil do role negativního zákonodárce a ochránce ústavnosti, který může v případě, že shledá rozpor mezi ustanoveními základního zákona a běžných zákonů přijatých Kongresem, tyto běžné zákony prohlásit za neústavní a vyloučit je tak z používání. Toto zásadní rozhodnutí Nejvyššího soudu ve své době nevzbudilo tolik pozornosti, jak by se dalo očekávat, ale především díky silným argumentům ve prospěch stability ústavního uspořádání, kterými toto rozhodnutí podepřel předseda soudu John Marshall, nebylo zásadně zpochybnováno a koncepci *judicial review*, která umožňuje soudům vyřadit neústavní zákon z používání se podařilo prosadit (Rehnquist, 1987: 34).

Oddíl 2 článku III ústavy tedy přiznává Nejvyššímu soudu originální jurisdikci v záležitostech konzulů a jiných zástupců Unie a také v případech, ve kterých alespoň jako jedna ze stran sporu vystupuje stát. Těmito jsou případy, ve kterých proti sobě stojí dva státy unie, na jedné straně sporu stát a na druhé fyzická nebo právnická osoba domácí či zahraniční a také případy, ve kterých ve sporu proti některému ze států Unie vystupuje federální vláda Spojených států amerických. Ve všech ostatních případech má Nejvyšší soud postavení

odvolací instance, která je v soudním systému Spojených států amerických instancí konečnou a proti jejímuž rozhodnutí není možno se odvolat.

Oddíl 3 článku III americké ústavy, který je posledním z ustanovení v té části ústavy, která vymezuje moc soudní, se zabývá vymezením trestného činu velezrady a příslušnými tresty a pro pojednání o postavení Nejvyššího soudu v ústavním systému Spojených států amerických není podstatná.

Za zmínku ale stojí věta z článku II, který vymezuje exekutivní moc, v této části ústavy se stanoví: „Prezident na radu a se souhlasem Senátu jmenuje též vyslance, jiné zástupce státu a konzuly, soudce Nejvyššího soudu a všechny ostatní úředníky Spojených států, jejichž jmenování není upraveno jinak a jejichž úřad je zřízen zákonem“ (Tindall, Shi, 1996: 820). U tohoto ustanovení je třeba zdůraznit, že termín “na radu a se souhlasem Senátu“ neznamená totéž co na návrh a se souhlasem, stanovisko Senátu k případnému nominovanému soudci je tedy nezávazné a prezident tak může na tento post navrhnout kohokoliv dle svého názoru. Senát ale musí takového kandidáta prostou většinou ve funkci potvrdit.

Nominační proces, schvalovací procedura a především politické aspekty, které s nimi souvisejí, tvoří jádro této práce a detailněji je o nich pojednáno v následujících kapitolách.

2. Historický vývoj instituce Nejvyššího soudu v americkém politickém systému od vzniku po současnost

2.1. Období 1789 - 1860

Krátce po svém vzniku bylo jako sídlo Nejvyššího soudu stanoveno tehdejší hlavní město Spojených států amerických Philadelphia. První soud pod vedením prvního předsedy Johna Jaye zasedal od října 1789 v jedné z místností budovy, ve které byla podepsána americká ústava o dva roky dříve. V této místnosti vydržel soud úřadovat pouze necelý rok, protože spolu s ním se stěhovalo také hlavní město Spojených států amerických a to do New Yorku. Ale ani zde nepobyl příliš dlouho, vzhledem k tomu, že na přelomu osmnáctého a devatenáctého století se hlavním městem nové republiky stal Washington. Po přestěhování sem byla soudu přidělena místnost v nově postavené budově Kongresu, která se ale již po krátké době ukázala jako nevyhovující, a tak musela být vybrána místnost jiná, prostornější. Svoji úřední budovu tak jak ji známe nyní Nejvyšší soud neměl až do třicátých let 20. století a po celý čas tak musel pracovat a zasedat ve skromném prostředí ve druhém patře budovy Kapitoly (O'Brien, 2005: 107).

Lze s trochou nadsázky tvrdit, že tato skutečnost charakterizuje také vlastní postavení soudu v celém politickém systému Spojených států amerických, který byl sice otci zakladateli předpokládán jako systém brzd a protivah, ale přinejmenším v prvních dvou desetiletích po získání nezávislosti na Velké Británii tento předpoklad neplatil a naopak bylo výrazně posíleno postavení prezidenta a zákonodárního sboru. Nejvyšší soud se tak musel vypořádávat s výraznými obtížemi nikoli pouze logistického rázu, ale především s tím, že jeho postavení zdaleka neodpovídalo takovému, které by bylo vyváženo s legislativou a exekutivou. V procesu získávání lepšího místa na slunci pro Nejvyšší soud sehrál nejvýznamnější roli třetí předseda (pokud do pořadí není započten Senátem odmítnutý John Rutledge) Nejvyššího soudu John Marshall. V americké literatuře se lze často setkat s tím, že autoři charakterizují jednotlivá období v historii soudu spolu s osobami, které stojí v jeho čele. Dokonce se hovoří o éře, kterou ztělesňuje předseda soudu a tak se setkáme např. s Marshallovým obdobím a Marshallovým soudem, podobně jako s např. administrativou George Washingtona nebo Ronalda Reagana (Rosen, 2007: 27). Ale zdaleka ne každý soudce se do historie zapsal tak jako John Marshall. Bez jakékoliv předchozí zkušenosti získané v právnícké či soudní funkci, což americká ústava, která nestanoví kritéria pro tuto funkci,

umožňuje, se John Marshall dostal po nominaci prezidentem Johnem Adamsem a po souhlasu Senátu do křesla předsedy soudu v zimě roku 1801. Své křeslo převzal v situaci, kdy Nejvyšší soud působil spíše jako dozorce nad soudním systémem a jednotlivými nižšími soudy s pravomocí rozhodovat jen některé ústavou vymezené případy. O 34 let později John Marshall své místo opouštěl za situace, kdy Nejvyšší soud byl plnohodnotnou, rovnocennou mocí v třístranném ústavním systému, s tím, že k formální roli soudu poslední instance přidal mnoho dalších, především v úrovni konečného rozhodce a hlavního ochránce Ústavy Spojených států amerických (Rehnquist, 1987: 42). Během doby Marshallova působení u soudu bylo rozhodnuto mnoho případů, jejichž dosah přetrval mnoho desetiletí po tom, co John Marshall přenechal místo svému nástupci Rogeru Taneymu. Zřejmě nejvýznamnější rozhodnutí soudu pod vedením Marshalla přišlo v již výše zmíněném případě *Marbury vs. Madison*, ke kterému tehdejší předseda napsal odůvodnění. V tomto odůvodnění jednoznačně vymezuje roli soudu jako arbitra ústavnosti a navíc mu přisuzuje roli negativního zákonodárce s pravomocí prohlásit akt Kongresu za neústavní a tím pádem neplatný v situaci, kdy soud shledá rozpor mezi ustanoveními ústavy a zákona, který byl přijat. Dále v tomto odůvodnění obhajuje postoj soudu tím, že kdyby rozhodl opačně, dostal by tím legislativní sbor do rukou prakticky neomezenou moc při přijímání zákonů a zjednodušeně řečeno z ústavy, která by měla zajišťovat především zákonnost a stabilitu řízení státu, by se stal pouze obyčejný cár papíru, který si může moc zákonodárná prakticky kdykoliv poopravit či změnit k obrazu svému.⁷ John Marshall tedy stál v čele soudu v době, kdy ten získal svoji nejdůležitější pravomoc a při tomto procesu sehrál také rozhodující roli.

V dalších desetiletích musel soud rozhodovat mnoho sporů, které se týkaly problematiky amerického federalismu a rozdělení pravomocí mezi federální vládu a vlády jednotlivých států Unie. Tento konflikt je v americké ústavě řešen tzv. zbytkovou klauzulí, která znamená, že pravomoci striktně vymezené v základním zákoně náležejí federální vládě Spojených států amerických, zatímco ty, které nejsou výslovně přiřknuty této vládě, mají vykonávat vlády jednotlivých států. V těchto sporech se Marshallův soud častěji stavěl na stranu federální vlády a často přisuzoval větší pravomoci federálním orgánům. V tomto kontextu je také důležité zmínit rozhodnutí soudu v případě *Barron v. Baltimore*, ve kterém soud stanovil, že prvních deset dodatků americké ústavy, které tvoří tzv. Listinu práv (*Bill of Rights*) zavazují k dodržování zákazu zasahování do práv a svobod obyvatel pouze federální vládu a nikoliv jednotlivé státy.⁸ Trvalo téměř jeden a půl století, než byla tato doktrína změněna. Vedle

⁷ <http://supreme.justia.com/us/5/137/case.html>

⁸ <http://www.constitution.org/ussc/032-243jr.htm>

dalších ryze právních záležitostí se za doby Marshallova předsednictví vytvořily uvnitř soudu některé mechanismy, které všechny následující soudy dodržovaly a od nichž se odchylovaly pouze výjimečně. Jedním příkladem za všechny je praxe, že odůvodnění rozhodnutí ve většině případů sepisuje a vyhlašuje pouze jeden ze soudců, v naprosté většině předseda soudu. Při vytváření tohoto zvyku sehrála autorita Johna Marshalla rozhodující roli (Rehnquist, 1987: 42). Pokud určitý soudce souhlasí s kladným nebo záporným rozhodnutím soudu, ale své rozhodnutí opírá o jiné právní argumenty, je tento jeho názor brán v potaz, případně i zakomponován do odůvodnění poskytovaném předsedou soudu, ale nikoliv samostatně publikován jako tomu bylo dříve. V případě, že jeden nebo více soudců zastává odlišný a menšinový názor, je tento názor vyjádřen v oficiálním stanovisku, které zpracovává vždy jeden z oponentů Nejvyššího soudu. John Marshall se zapsal nesmazatelným písmem nejen do historie Nejvyššího soudu, ale jeho postoje výrazně ovlivnily také celé ústavní uspořádání Spojených států.

Po třiačtyřiceti letech ve funkci předsedy Nejvyššího soudu v nedožitých osmdesáti letech zemřel soudce Marshall 6. června 1835. Jeho nástupcem se o pár měsíců později, poté, co byla jeho nominace schválena Senátem, stal Roger Taney, který v této funkci vytrval pouze o šest let kratší dobu než jeho předchůdce. Roger Taney byl do své funkce jmenován prezidentem Andrew Jacksonem a na rozdíl od Marshalla, který podporoval široké pravomoci federální vlády v oblasti ekonomické regulace, se Taney a ostatní soudci jmenovaní Jacksonem často stavěli ve prospěch jednotlivých států a jejich pravomocí (Rehnquist, 1987: 50). Za dobu svého působení ve funkci předsedy soudu musel Roger Taney rozhodovat mnoho složitých případů, ale v paměti zůstane zapsán především jako předseda soudu, který rozhodl v případě Dredda Scotta, otroka z amerického Jihu proti jeho majiteli Sanfordovi.. Taney se nijak netajil svými příznivými postoji k otrokářství a vzbuzoval tím časté kontroverze. Jeho někdy výrazně rasistické projevy velmi kontrastovaly s jeho předchůdcem velmi pečlivě formulovanými postoji a názory (Rehnquist, 1987: 67). V rozhodnutí případu Dredda Scotta soud pod vedením Rogera Taneyho rozhodl, že Kongres není oprávněn zmocnit a nutit místní vlády k tomu, aby na svých územích zrušily otroctví. Právě z toho důvodu, že Kongres nedisponoval pravomocí zakázat otroctví na určitých územích, nemohli se tak otroci, kteří byli na určitý čas přítomni na území bez otroctví, domáhat po návratu zpět toho, aby byli osvobozeni. Navíc k tomuto rozhodnutí soud stanovil, že Kongres musí chránit

a garantovat možnost provozovat otroctví těm státům, kterým na základě pátého dodatku ústavy náleželo.⁹

2.2. Nejvyšší soud v kontextu občanské války

Případ *Dredda Scotta* lze považovat za jeden z nejdůležitějších, které soud za 28 let pod vedením soudce Taneyho rozhodoval. Když na přelomu padesátých a šedesátých let vypukla ve Spojených státech občanská válka, byl soud vystaven případům, ve kterých musel rozhodovat o tom, zda určitá opatření provedená mocí výkonnou zejména prezidentem jsou v souladu s ústavou či nikoliv. V tomto směru zastával soud po dobu občanské války spíše defenzivní pozici a toto mu nakonec ve výsledku spíše ublížilo a oslabilo tak jeho pozici garanta ústavnosti. Za mimořádných okolností, které s sebou občanská válka přinesla, musel soud rozhodovat, zda opatření učiněná prezidentem Lincolnem za účelem udržení jednoty země byla ústavní či nikoli. Takto Nejvyšší soud prezidentovi posvětil jeho blokádu přístavů ve státech odtržené Konfederace bez vyhlášení stavu války, dále potom dočasné omezení základních lidských práv garantované prvními deseti ústavními dodatky. Soud ani nezasáhl v případech, kdy byli podezřelí občané zatýkáni a následně souzeni před vojenskými soudy bez jakéhokoliv zákonného podkladu (O'Brien, 2005: 358-359). Všechna tato a mnohá další opatření byla zdůvodňována mimořádnými okolnostmi občanské války a mnohá z nich samozřejmě sloužila tomu, aby byla udržena federace jako celek, avšak tím, že ve velké většině soud nevystoupil proti zneužívání pravomocí se v očích mnoha zdiskreditoval a ztratil na svém postavení (O'Brien, 2005: 366).

Již v průběhu války došlo k výměně v křesle předsedy Nejvyššího soudu a necelý rok před ukončením konfliktu v něm po Taneyho smrti usedl bývalý Lincolnův ministr financí Salmon P. Chase, který podobně jako tehdejší prezident vystupoval výrazně proti otroctví. Soud se za devět let pod vedením Chase se stal svědkem zavraždění Abrahama Lincoln, dále potom zásadních změn ve svém vlastním uspořádání, procedury impeachmentu proti prezidentu Andrew Johnsonovi a také přijetí třech ústavních dodatků, které měly vyřešit situaci, která v souvislosti s otroctvím nastala po skončení občanské války.¹⁰ Fungování soudu doznalo po roce 1865 výrazných změn a to jak v souvislosti s umístěním soudu a stejně tak i jeho organizační strukturou. Po rekonstrukci budovy Kongresu se soud přestěhoval

⁹ http://www.landmarkcases.org/dredscott/pdf/dred_scott_v_sandford.pdf

¹⁰ Jednalo se o dodatky ústavy (s pořadovými čísly XII., XIV. A XV), které rušily otroctví, chránily majetková, občanská a další práva černochů a zajišťovaly jim možnost účastnit se voleb.

z prostoru značně nevyhovujícího umístěného ve sklepních prostorách Kapitolu do místnosti, ve které dříve zasedal Senát. V této místnosti soud vydržel zasedat až do roku 1935, kdy se přemístil do budovy, ve které sídlí do současnosti. Změn doznala také organizační struktura Nejvyššího soudu. Původně při svém vzniku byl soud ustanoven jako šestičlenný orgán zákonem o soudnictví z roku 1789. Bylo také stanoveno, že všichni členové Nejvyššího soudu budou také plnit funkci vysokých soudců v obvodech, které jim měly být přiděleny. Následně bylo vytvořeno šest obvodů, do kterých měli soudci pravidelně dojíždět. Dále při procesu přičleňování nových států do Unie byl také zvýšen počet obvodů o nově přidružená území a vyvstala tak také potřeba zvýšit počet členů Nejvyššího soudu, kteří by mohli působit jako obvodní soudci. Zákonem z roku 1807 byl tak počet členů Nejvyššího soudu navýšen na sedm.¹¹ Jedním z důležitých faktorů při výběru soudců byl také jejich geografický původ, což bylo obzvláště umocněno tím, že v případě, kdy měl soudce působit také jako soudce v určitém obvodu, očekávalo se, že bude mít důkladnou znalost tamějšího práva a bude seznámen se specifiky obvodu, u kterého měl působit. V roce 1837 po dalších změnách v uspořádání obvodů se počet soudců zvýšil na devět¹² a když v roce 1860 narostl počet federálních obvodů na deset, znamenalo to také změnu v počtu soudců v tomto směru. Rok po skončení občanské války byl počet soudců naopak snížen na osm a zatím poslední změnu doznalo uspořádání Nejvyššího soudu o tři roky později, kdy byl Zákonem o soudnictví z roku 1869¹³ stanoven počet členů soudu na současných devět včetně předsedy. I když se i v následujících desetiletích objevovaly snahy o modifikaci složení nejvyššího soudního orgánu v zemi, zůstal stav zachován z části také proto, že lichý počet soudců prakticky vylučuje, pokud bude soud plně obsazen a žádné z křesel nebude dočasně uvolněné, patovou situaci při rozhodování. Zákon o soudnictví znamenal také změnu v činnosti jednotlivých členů soudu. Po nabytí platnosti již nemuseli několikrát ročně dojíždět do svých obvodů a byla jim stanovena pouze povinnost tento obvod navštívit jednou za dva roky.

Během několika desetiletí po skončení občanské války se ve funkci předsedy soudu vystřídal několik osob, jejichž průměrná délka úřadování často nepřekročila jednociferný počet let. Během této doby se soud musel vypořádávat s případy, které měly ve velké většině společný jmenovatel, kterým byla problematika nově svobodných zhruba čtyřech milionů amerických černochů a jejich plnohodnotného začleňování do společnosti a také problematika

¹¹ Seventh Circuit Act, <http://www.fjc.gov/history/home.nsf/page/05b>

¹² Eighth and Ninth Circuits Act, <http://www.fjc.gov/history/home.nsf/page/06b>

¹³ The Judiciary Act of 1869 někdy také nazývaný Circuit Judges Act of 1869, <http://www.fjc.gov/history/home.nsf/page/10b>

související s procesem přeměny země z ryze zemědělské společnosti ve společnost průmyslovou.

S koncem občanské války vyvstala otázka, co se bude dít s mnoha osvobozenými bývalými otroky a zda s nimi bude zacházeno jako s občany rovnými bílé většině. Po ukončení konfliktu následovala série bezprecedentních kroků, které měly zajistit lepší výchozí pozici pro afroamerickou menšinu při procesu začleňování do společnosti. Nejenže byly přijaty tři ústavní dodatky, které rušily otroctví a stanovily rovnost mezi občany různé barvy pleti, ale následně také Kongres přijal zákonná opatření, které umožňovala bývalým otrokům vstupovat do občanskoprávních styků, uzavírat smlouvy, domáhat se jejich soudní ochrany, nabývat majetek či si jej pronajímat. Dalšími z opatření byly zákony schvalované za účelem potlačení vlivu některých násilných rasistických skupin jakými byl například Ku Klux Klan, které se nechtěly smířit se zánikem otroctví a také zákony omezující diskriminační zacházení na veřejných místech.

Tato a mnohá další rozhodnutí federální legislativy vyvolala v jižanských státech vlnu odporu, ale Nejvyšší soud ve svých rozhodnutích potvrdil pravomoc Kongresu a prezidenta schvalovat zákonná opatření a v případě jejich porušení je také následně vynucovat. Následně ale během sedmdesátých let devatenáctého století soud učinil některá rozhodnutí, která vynutitelnost těchto zákonů značně snižovala. Tato rozhodnutí měla zásadní význam protože rozlišovala mezi občanstvím na federální úrovni a občanstvím jednotlivých států a tím omezovala nárok na právní ochranu pouze na několik málo ústavních ustanovení. Kongres tak na základě těchto soudních verdiktů nemohl zasahovat do pravomocí jednotlivých států na úpravu svých vlastních záležitostí v otázkách týkajících se některých občanských práv, práv majetkových a dalších práv, jejichž úpravu ústava vysloveně nestanovila federálnímu legislativnímu sboru. Těmito rozhodnutími nebyly jednotlivé státy tlačeny k tomu, aby aktivně chránily práva černého obyvatelstva, bylo jim pouze zapovězeno schvalovat takové zákony, které by narušily práva černošských občanů jako občanů Spojených států amerických. Takto byly rozhodnutími Nejvyššího soudu vyřazeny z platnosti některé zákony, které měly chránit černošské obyvatelstvo, například zákon zakazující diskriminaci na veřejných místech. Tento zákon prohlásil soud za neústavní vzhledem k tomu, že takováto úprava je možná pouze na úrovni jednotlivých států a nikoliv federální. V tomto směru zcela zásadní případ musel soud tehdy pod vedením předsedy Mellvila Fullera rozhodovat v roce 1898. Pod označením *Plessy vs. Ferguson* se skrývá případ, ve kterém soud dospěl k závěru, že dodatky schválené po občanské válce mají chránit pouze politickou rovnost černošského obyvatelstva, ale nikoliv rovnost společenskou. Byla tak vytvořena doktrína “oddělení ale rovni“ (*separate*

but equal), která přetrvala více než půl století a spočívala v tom, že pokud státy vytvoří na svém území formálně stejné podmínky pro navštěvování škol a dalších veřejných zařízení, mohou tato zařízení fungovat separátně pro občany bílé a černé barvy pleti.¹⁴ Tento precedent tak znamenal další legalizaci rasové segregace, která v mnohých státech přetrvala až do druhé poloviny dvacátého století.

2.3. Rooseveltův plán na reformu soudu

Na počátku třicátých let se ve Spojených státech naplno projevila hospodářská krize, která zemi zasáhla již na konci let dvacátých. V prezidentském křesle došlo po volbách v roce 1932 ke změně, když po třech volebních obdobích, kdy v Bílém domě působili republikánští prezidenti, byl zvolen zástupce Demokratické strany Franklin Delano Roosevelt. Jeho obsáhlý plán na podporu a rozvoj hospodářství, známý pod označením Nový úděl (New Deal) začal být realizován poměrně záhy. Prezident se mohl těšit výrazné podpoře ze strany Senátu a Sněmovny reprezentantů, ve kterých demokraté tvořili velkou většinu. Podpora veřejnosti se totiž po dlouhých letech republikánské nadvlády obrátila proti této straně a nejzásadnějším důvodem byla právě hospodářská krize, z jejíhož nezvládnutí a podcenění byly republikánské administrativy obviňovány. Během let 1920 až 1932, kdy prezidentský post zastávali zástupci Republikánské strany, se ale formovalo složení Nejvyššího soudu v podobě, ve které následně soud zasedal také ve třicátých letech, takže jeho většinu tvořili členové nominovaní republikánskými prezidenty Hardingem, Coolidgem a Hooverem. Nejvyšší soud se tak stal poslední baštou Republikánské strany, protože legislativa i exekutiva byla plně v rukou demokratů. Ihned záhy po tom, co začal prezident Roosevelt prosazovat svojí reformní legislativu v Kongresu, ozvaly se mnohé hlasy včetně těch ze strany soudu, které nesouhlasily s opatřeními, které činila nová administrativa.

Vzhledem k tomu, že trvá zhruba dva roky než se případ napadnutý u nižšího soudu může dostat na pořad jednání Nejvyššího soudu, proběhly první dvě léta schvalování reformní legislativy poměrně bez problémů. Komplikace nastaly ve chvíli, kdy se Nejvyšší soud musel

¹⁴ <http://supreme.justia.com/us/163/537/case.html>

zaobírat prvními případy, ve kterých shledal rozpor mezi nedávno přijatými zákony a ustanoveními ústavy. Tento trend nabral vzestupnou tendenci a tak Nejvyšší soud většinou obsazen republikánsky smýšlejícími soudci začal prohlašovat za neústavní jednu prezidentovu iniciativu za druhou. Roosevelt, který se v té době těšil velké podpoře ve společnosti, se ve svých četných vystoupeních stavěl k tomuto počínání soudu velmi kriticky a v jeho argumentaci především zdůrazňoval, že složení soudu neodpovídá vůli amerického lidu a je to především on a jemu nakloněný Kongres, které mají mandát k tomu, aby plnili vůli společnosti (O'Brien, 2005: 58). Tento postoj byl následně velmi výrazně potvrzen po volbách v roce 1936, kdy Demokratická strana dosáhla drtivého volebního vítězství a sám prezident obhájil svůj mandát bezprecedentním rozdílem hlasů. To mu dodalo dostatek odvahy k tomu, aby představil svůj plán na reformu justice a především pak Nejvyššího soudu, který mu byl trnem v oku. Tento plán počítal s tím, že bude rozšířen počet soudců Nejvyššího soudu o tolik míst, aby na každého člena soudu, kterému bylo přes sedmdesát let, mohl přibýt jeden další jmenovaný prezidentem. V případě, že by se žádný ze stávajících soudců nerozhodl před schválením zákona odstoupit, vznikla by tak hlavě státu příležitost k tomu, aby jmenoval šest nových členů nejvyššího soudního orgánu v zemi. Prezident tento krok obhajoval především tím, že starší členové soudu již nestačí na to, aby zvládali počet případů a množství práce, kterou funkce soudce obnáší. Zároveň také Roosevelt předpokládal, že mu bude Kongres, v němž většinu tvořili příznivci Nového úřadu a prezidenta samotného, tak nakloněn, že se schválením reformy Nejvyššího soudu nebude mít výrazný problém (O'Brien, 2005: 63).

Stal se ale pravý opak a mezi zákonodárci a také širokou veřejností se vzedmula vlna nesouhlasu. Dokonce i mnozí demokraté se začali stavět kriticky k návrhu na reformu justice tak, jak ji navrhl prezident a aby byl Nejvyšší soud doplněn o loajální soudce. Poté, co Sněmovna reprezentantů návrh odmítla projednávat, obrátil se prezident na Senát, ve kterém měli demokraté oproti republikánům převahu zhruba čtyř ku jednomu hlasu. Návrhem se začal zabývat senátní soudní výbor, který měl předložit celé sněmovně doporučení o tom, jak má o předloženém zákonu hlasovat. Již od počátku projednávání tohoto bodu v Senátu bylo zřejmé, že mnoho jeho členů vidí v předloženém návrhu snahu prezidenta obejít ústavu a sestavit si tak nejdůležitější orgán moci soudní podle své libosti. Rooseveltovu zdůvodnění, že stávající soudci především z důvodu vysokého věku na své funkce nestačí a nezvládají případy rozhodovat včas se mnoha jevil jako nevěrohodný. Bylo tak zcela zřejmé, že prezident bude s pomocí svých spolupracovníků bojovat o každý hlas, aby mohl být jeho návrh schválen (Rehnquist, 1987: 125). Aby senátní výbor, který se návrhem zaobíral, zjistil

další fakta o fungování a efektivnosti soudu, požádal o stanovisko tehdejšího předsedu soudu Charlese Evans Hughese. Ten ve svém dopisu zaslaném předsedovi výboru uvedl, že soud v současném složení náplň své práce plně zvládá, v některých případech dokonce s předstihem a to několik let v řadě. Hughes dále uvedl, že rozšíření počtu soudců Nejvyššího soudu by nepřineslo zvýšení efektivnosti ve fungování a mohlo by naopak znamenat komplikovanější rozhodování (Rehnquist, 1987: 128). Tím, že Hughes předložil fakta o práci soudu, přesvědčil další zákonodárce o zbytečnosti navrhovaného opatření a tak se podpora pro zákon ještě snížila. Následně došlo k tomu, že se soud při svém rozhodování postavil kladně ke dvěma důležitým zákonům, které prezident Roosevelt v rámci Nového údelu předkládal a několik týdnů poté soudce Van Devanter oznámil svojí rezignaci. To ještě více přimělo nerozhodnuté zákonodárce k tomu, aby se postavili na stranu odpůrců reformy soudu, protože opozice proti zákonům navrhovaným prezidentem se přestala zdát tak výrazná a navíc Roosevelt dostal možnost nominovat jednoho svého kandidáta (Rehnquist, 1987: 130). Ani to mu však nestačilo a v prosazování reformy pokračoval dále a to až do té doby, kdy mu jeho spolupracovníci oznámili, že v Senátu není dostatek hlasů potřebných k tomu, aby zákon prošel. Nespokojený prezident byl tak nucen svůj návrh stáhnout a pověřil spřízněné Senátory, aby alespoň vypracovali kompromisní návrh, který by mu umožnil doplnit soud alespoň o několik členů. I tento druhý návrh však neuspěl a tak se Roosevelt, jinak zažívající úspěch za úspěchem musel smířit s hořkou prohrou, která nejen jeho administrativu, ale také jeho stranu poznamenala na poměrně dlouhou dobu (Rehnquist, 1987: 133). V neúspěchu reformy Nejvyššího soudu v době, kdy v Bílém domě seděl mimořádně populární prezident a také složení Kongresu bylo jeho plánům mimořádně pozitivně nakloněno, mnoho amerických pozorovatelů spatřuje výraz určité úcty a respektu k instituci Nejvyššího soudu, především potom mezi veřejností a mnoha zákonodárci, a lze předpokládat, že i z tohoto důvodu se již žádný z Rooseveltových následovníků v nejvyšší exekutivní funkci o podobný krok nepokusil (Rehnquist, 1987: 133). Každopádně si prezident Roosevelt mohl ušetřit tento neúspěch, kdyby se svým úsilím o to změnit složení soudu několik let počkal, protože v průběhu čtyř let poté, co Kongres jeho iniciativu odmítl, dostal prezident možnost jmenovat šest nových soudců za přirozeného vývoje, kdy starší soudci svá místa postupně opouštěli. Za dvanáct let, kdy Roosevelt seděl v Bílém domě, dostalo se mu možnosti jmenovat plných osm jmen včetně předsedy soudu, což se nepovedlo žádnému prezidentovi od dob George Washingtona.

2.4. Období po II. světové válce

Na začátku padesátých let doznalo složení soudu několika změn a i v Bílém domě vystřídal prezidenta Trumana válečný hrdina generál Dwight David Eisenhower nominovaný Republikánskou stranou. Během prvních let studené války se ve Spojených státech rozšířily časté protikomunistické nálady podněcované mnoha zákonodárci a dalšími státními úředníky, a tak se ani Nejvyšší soud nevyhnul rozhodování případů, ve kterých právě komunistická ideologie hrála ústřední roli. Již na konci čtyřicátých let soud rozhodoval spor, ve kterém žalobci napadli ústavnost tzv. Taft-Hartleyho zákona, jehož některá ustanovení přikazovala mnoha státním zaměstnancům složit přísahu, že nikdy nebyli členy komunistické strany a ani tuto stranu jinak nepodporovali.¹⁵ Nejvyšší soud rozhodl, že ustanovení tohoto zákona nejsou v rozporu s ústavou a ve svém odůvodnění stanovil, že komunisté mohou být oprávněně podezříváni z toho, že by se mohli zapojit do protistátní činnosti s cílem poškodit či dokonce rozvrátit státní zřízení. Další podobné případy na sebe nenechaly dlouho čekat, a tak například ve sporu označeném jako Dennis versus Spojené státy americké soud rozhodl, že ochrana svobody slova se nemůže vztahovat na šíření komunistické ideologie, jejímž nezbytným cílem je poškození státu.¹⁶ V tomto případě bylo na straně obžalovaných jedenáct členů americké komunistické strany podezřelých ze zosnování spiknutí, obhajování a rozšiřování komunistických myšlenek za účelem násilného svržení vlády Spojených států. Nejvyšší soud potvrdil rozhodnutí nižších soudů když uznal, že komunismus je nebezpečná ideologie ohrožující zájmy státu a také, že státní orgány mohou stíhat osoby, které se na šíření těchto myšlenek podílejí.

Především na počátku padesátých let soud velmi výrazně ustupoval protikomunistickým náladám, které často přerůstaly v hysterii. V americkém systému jinak klíčová svoboda slova garantovaná prvním dodatkem ústavy utrhla několik ran především díky rozhodnutím, ve kterých soud umožňoval stíhání osob, které se pouze podílely na šíření krajně levicových myšlenek. Byla tak vytvořena určitá protikomunistická doktrína, v rámci níž soud v dalších letech rozhodoval. Nejvyšší soud sehrál svoji úlohu také v případě manželů Rosenbergových, kteří byly obžalováni z vlastizrady a odsouzeni nižšími soudy k trestu smrti.¹⁷ Soud toto rozhodnutí potvrdil, ale přehlídl fakt, že oba manželé měli být souzeni na základě jiného zákona, který trest smrti neumožňoval a také ignoroval skutková fakta, že

¹⁵ <http://vi.uh.edu/pages/buzzmat/tafthartley.html>

¹⁶ <http://caselaw.lp.findlaw.com/scripts/getcase.pl?court=us&vol=341&invol=494>

¹⁷ <http://supreme.justia.com/us/346/273/>

domnělá špionáž zdaleka neprobíhala v takovém rozsahu, jak ve svém návrhu stanovila obžaloba. Z dnešního pohledu se ale jedná o rozhodnutí, které podobně jako rozhodnutí ostatní zapadají do rámce, ve kterém Nejvyšší soud v kontextu celospolečenských okolností na počátku padesátých let rozhodoval.

Poté co byl v roce 1952 do Bílého domu zvolen Dwight Eisenhower, dostalo se mu poměrně záhy možnosti nominovat svého kandidáta na uvolněné místo předsedy Nejvyššího soudu. Tím, koho prezident vybral, se stal tehdejší guvernér státu Kalifornie Earl Warren. Období, ve kterém stál Warren v čele soudu je považováno za jedno z nejvýznamnějších v historii soudu a to především proto, že se soud pod jeho vedením významně podílel na rozšíření ústavní ochrany práv jednotlivců a také práv příslušníků menšin. Pouze několik měsíců po svém nástupu byl nový předseda postaven před skupinu případů zabývajících se rasovou segregací pod společným označením *Brown v. Board of Education*. Tento případ a především rozhodnutí Nejvyššího soudu s ním související znamenaly výrazný přelom v americkém černošském hnutí za lidská práva, protože v něm byla zrušena doktrína “oddělení ale rovni“ (*separate but equal*) vzešlá z výše zmíněného precedentu v případě *Plessy v. Ferguson* rozhodnutého na konci 19. století. Tato doktrína stanovila, že ústavně garantovaný zákaz diskriminace na základě rasy na veřejných prostranstvích jakými jsou školy, knihovny, restaurace nebo veřejné dopravní prostředky není porušován tím, když je vytvořeno několik formálně rovnocenných míst například škol, do kterých jsou následně rozděleni žáci a to na základě rasy tak, že vzniknou vzdělávací zařízení navštěvovaná výhradně bělošským obyvatelstvem a na druhé straně školy pouze pro obyvatelstvo černošské. Tato doktrína po téměř šest desetiletí dominovala rasovému uspořádání především v jižanských státech a bránila menšinovému černošskému obyvatelstvu v plné integraci do společnosti.

Soud musel v průběhu dvacátého století rozhodovat několik případů, které napadaly rozhodnutí v případě *Plessy v. Ferguson* a usilovaly o změnu doktríny *separate but equal*, ale Nejvyšší soud nikdy nedeklaroval dostatečnou vůli tuto změnu provést a pokud už se zdálo, že by mohlo být rozhodnuto v neprospěch rasové segregace, složení soudu zajišťovalo pouze těsný výsledek hlasování, s největší pravděpodobností pět ku čtyřem hlasům, což bylo nežádoucí a zřejmě by následně vedlo k dalšímu pnutí ve společnosti, pro kterou bylo toto téma velmi citlivé. V roce 1953 ale předseda Nejvyššího soudu Warren vyjádřil názor, že rasová segregace ve stávající podobě může být zachována pouze v případě, že bude uznáno, že černošské obyvatelstvo je podřazené ostatním rasám a zároveň vyjádřil s tímto stavem jednoznačný nesouhlas, čímž položil základ pro další jednání soudu a pro potenciální zrušení

faktické diskriminace na veřejných prostranstvích (Irons, 1999: 171). Při rozhodování případu *Brown v. Board of Education* usiloval Warren o to, aby rozhodnutí, které by rušilo doktrínu “rozdělení ale rovni“ bylo jednomyslné a aby žádný z členů soudu nevystoupil s opačným názorem a odůvodněním, čímž by byla snížena argumentační síla takového rozhodnutí (Rehnquist, 1987: 197). Když následně v květnu roku 1954 soud jednomyslně rozhodl, že segregace ve veřejných školách porušuje ustanovení čtrnáctého dodatku ústavy o rovné ochraně pro všechny americké občany, učinil tak jedno z nejdůležitějších ústavních rozhodnutí v celé svojí historii.¹⁸

Dalšími důležitými rozhodnutími, která soud pod vedením předsedy Warrena učinil, byl například zákaz povinných modliteb ve veřejných školách, které podle názoru soudu odporují prvnímu dodatku ústavy, který garantuje mimo svobody slova také svobodu náboženského vyznání.¹⁹ Podobně soud také označil za protiústavní povinné předčítání Bible na školách.²⁰ Kontroverze vyvolalo rozhodnutí soudu v případě *Lovings v. Virginia*, které stanovilo, že státy svými zákony zakazujícími smíšená manželství, ani jinými diskriminačními opatřeními nemohou trestat obyvatele různých ras a etnických skupin za to, že spolu uzavřou sňatek.²¹ V dalším ze svých důležitých rozhodnutí, která soud učinil, stanovil, že důkaz v podobě výpovědi proti obžalovanému, který poskytne obžalovaný sám, bez toho, aniž by byl upozorněn na to, že není povinen výpověď poskytnout ani svědčit proti sobě, není zákonný a nemůže tak být k němu během soudního procesu přihlíženo.²² Soud také v mnoha případech rozhodl, že deset prvních dodatků ústavy, které tvoří Listinu práv, nezavazují pouze federální vládu, nýbrž také jednotlivé státy.²³ Tím byl změněn precedent vytvořený již v první polovině devatenáctého století Marshallovým soudem a tato rozhodnutí znamenala důležitý zásah do americké koncepce federalismu, když zakazovala jednotlivým státům přijímat opatření, která by omezovala ústavou garantovaná práva a svobody. Během funkčního období předsedy soudu Warrena došlo také k prvnímu jmenování Američana černé pleti do funkce soudce Nejvyššího soudu, když prezident Johnson prosadil za soudce v létě roku 1967 prominentního advokáta skupin bojujících za lidská práva Thurgooda Marshalla.

Sám Earl Warren uvažoval o odchodu do důchodu a ve svém dopise prezidentovi vyjádřil vůli, aby to byl právě Lyndon Johnson spíše než prezidentův možný nástupce, kdo vybere Warrenova nástupce. Johnson již několik let předtím prosadil do funkce soudce

¹⁸ <http://caselaw.lp.findlaw.com/scripts/getcase.pl?court=US&vol=347&invol=483>

¹⁹ případ *Engel v. Vitale*

²⁰ případ *Abington School District v. Schempp*

²¹ případ *Lovings v. Virginia*: <http://caselaw.lp.findlaw.com/scripts/getcase.pl?court=US&vol=388&invol=1>

²² případ *Miranda v. Arizona*

²³ případ *Cooper v. Aaron*

Nejvyššího soudu svého spolupracovníka Abe Fortase, kterého nyní navrhl Senátu ke schválení do funkce předsedy soudu. Fortas, přestože byl zkušeným právníkem a byl by zcela jistě dostatečně profesně kvalifikovaný k tomu, aby funkci zastával, měl ve své minulosti několik nevyřešených problémů, mezi nimi například podezření ze střetu zájmů. Ve chvíli, kdy tyto skutečnosti vyšly na povrch při slyšení před senátním výborem, velmi výrazně to jeho kandidaturu poškodilo a prezident byl nakonec nucen tuto nominaci stáhnout (Rehnquist, 1987: 207). Warrenova nástupce tak jmenoval v roce 1969 již nově zvolený prezident Nixon a stal se jím Warren Burger.

Když Burger nastupoval do křesla předsedy soudu, mnoho pozorovatelů očekávalo, že rozhodování soudu pod jeho vedením bude po právní stránce zcela v rozporu s rozhodováním soudu v dobách předsednictví Earla Warrena. Tato očekávání se ale ukázala jako lichá a v mnoha případech Burgerův soud ještě prohloubil právní doktríny vzniklé za jeho předchůdce. Na začátku sedmdesátých let soud řešil několik případů týkajících se občanských práv, mezi nimi nejznámější je případ *Roe v. Wade* vztahující se k politicky velmi citlivému tématu potratů. Soud v tomto případě rozhodl, že zákony přijaté státy stejně jako ty na federální úrovni zakazující potraty jsou v rozporu s ustanovením ústavy a zejména potom s ustanoveními čtrnáctého dodatku garantujícího právo na ochranu soukromí.²⁴ Toto rozhodnutí vyvolalo značné kontroverze a vyhrocené reakce ve společnosti, především potom na pravé straně politického spektra, na které vznikal velký tlak směrem k soudu, aby toto rozhodnutí přehodnotil. Tyto snahy vyvrcholily za dob administrativy prezidenta Reagana (Grauberger, 2007: 613), ale i přestože bylo rozhodnutí v tomto případě v roce 1986 na návrh tehdy stále ještě předsedy soudu Burgera a za jiného složení soudu přezkoumáno, zůstává nadále v platnosti.

Spojené státy v. Nixon byl další z politicky významných případů, kterými se soud zabýval. Podstata sporu spočívala v tom, že poté co bylo před volbami v roce 1972 odhaleno vloupání do sídla Demokratické strany v hotelovém a kancelářském komplexu Watergate, bylo několik z přistihnutých osob označeno za sympatizanty Republikánské strany a v případě některých z nich dokonce za spolupracovníky několika členů Nixonovy administrativy. Později v pokročilejším stadiu vyšetřování případu hlavní prokurátor požádal prezidenta, aby mu vydal nahrávky obsahující zvukové záznamy jednání mezi ním, členy jeho kabinetu a dalšími osobami. Tyto zvukové záznamy všech důležitých jednání byly v Bílém domě pořízovány již za předešlých administrativ a v tomto případě měly být důkazním materiálem

²⁴ <http://caselaw.lp.findlaw.com/scripts/getcase.pl?court=US&vol=410&invol=113>

dosvědčujícím, že spolupracovníci z nejbližšího prezidentova okolí či dokonce sám prezident o vloupání věděli a mařili jeho vyšetřování. Prezident v domnění, že takovýto krok bude dostatečný, poskytl přepisy některých rozhovorů, ale tento krok odmítli žalobci v tomto případě a obrátili se na Nejvyšší soud se žádostí, aby prezident Nixon vydal veškeré požadované záznamy. Nixonova obhajoba spočívala v tom, že jako prezident má právo a výsadu odmítnout tyto požadavky. Toto právo nebylo garantováno přímo ústavou, ale vyplývalo z předchozích rozhodnutí Nejvyššího soudu, které v rámci federální dělby moci umožňovalo hlavě státu chránit materiály obsahující důležité interní informace. Žalující strana v tomto případě uspěla s argumentací, že požadované nahrávky skutečně mohou obsahovat důkazy o tom, že členové administrativy včetně prezidenta samotného mohli mařit vyšetřování, a tak Nejvyšší soud rozhodl, že výsada prezidenta na ochranu určitých materiálů nemůže být považována za ochranu absolutní a prezident je v tomto případě povinen nahrávky vydat.²⁵ Necelé tři týdny poté se prezident Nixon rozhodl pod tíhou okolností a obviněních vůči němu vzneseným rezignovat na funkci prezidenta Spojených států amerických.

Poté, co po jedno volební období zastával post prezidenta James Earl Carter, který během čtyř let neměl možnost jmenovat byť jen jednoho kandidáta do Nejvyššího soudu, vrátil na počátku osmdesátých let prezidentství do rukou republikánů Ronald Reagan, který v roce 1986 navrhl na předsednický post uvolněný po odchodu Burgera tehdy již člena Nejvyššího soudu Williama Rehnquista, který následně předsedal soudu plných devatenáct let až do své smrti v roce 2005. Od Rehnquista se očekávalo, že posílí konzervativní křídlo soudu a také že bude usilovat o změnu některých precedenčních rozhodnutí soudu, které byly mnoha konzervativně smýšlejícím trnem v oku. Toto se ale nestalo, a tak například jedno z nejkontroverznějších rozhodnutí v případě Roe v. Wade umožňující potraty bylo Rehnquistovým soudem potvrzeno (Toobin, 2007: 3). Ve svém dalším působení soud pod vedením Rehnquista učinil mnohá kontroverzní rozhodnutí, např. v případě Texas v. Johnson rozhodl, že spálení americké vlajky je formou vyjadřování svobody slova garantované prvním ústavním dodatkem²⁶, v dalších rozhodnutích se často stavěl za práva homosexuálů²⁷. Soud se také mnohokrát vyjádřil ke koncepci amerického federalismu, kdy ve svých rozhodnutích přiznával jednotlivým státům takové pravomoci, které měly rozumně uspořádat rozdělení úkolů mezi federální a místní úrovní.

²⁵ <http://caselaw.lp.findlaw.com/scripts/getcase.pl?court=US&vol=418&invol=683>

²⁶ http://www.oyez.org/cases/1980-1989/1988/1988_88_155/

²⁷ případ Alexander v. Sandoval

Politicky zřejmě nejdůležitější rozhodnutí Rehnquistova soudu přišlo na přelomu tisíciletí kdy Nejvyšší soud poprvé v historii Spojených států amerických určil svým rozhodnutím vítěze amerických prezidentských voleb. Tento krok znamenal bezprecedentní zásah soudní moci do politického procesu a vysloužil si mnohé kritické reakce. Prezidentské volby mezi republikánským kandidátem Georgem Bushem a kandidátem Demokratické strany Albertem Gorem patřily k nejtěsnějším v celé historii Spojených států. Na základě federálního zákona je každý stát Unie zmocněn k tomu, aby si svými předpisy upravil proceduru sčítání volebních hlasů stejně tak jako možná opravná opatření proti domnělému nespravedlivému výsledku voleb. Krátce po ohlášení volebních výsledků ve zbylých státech Unie, kdy zatím žádný z kandidátů nedosáhl počtu 270 volitelů potřebného ke zvolení do prezidentské funkce ohlásila centrální volební komise státu Florida, posledního státu, ve kterém nebylo doposud sčítání hlasů oficiálně uzavřeno, že vítězem v tomto státě se s necelými padesáti procenty odevzdaných hlasů stává republikánský kandidát Bush. Vzhledem k tomu, že rozdíl hlasů mezi oběma kandidáty činil méně než půl procenta všech odevzdaných hlasů, následovalo floridskými zákony povinně stanovené přepočítávání všech hlasů. Po tomto přepočítání činil rozdíl mezi kandidáty již pouze několik stovek hlasů, a tak následně Albert Gore požádal o ruční přepočítání ve čtyřech tradičně demokratických obvodech státu Florida, což mu umožňovaly tamější zákony. Ty ale zároveň předpokládaly, že konečné výsledky z každého volebního obvodu musí být vyhlášeny centrální volební komisí nejpozději sedm dní po skončení voleb, což byl termín, který se mnoha zástupcům volebních obvodů, ve kterých mělo proběhnout manuální přepočítávání hlasů, jevil jako nesplnitelný. Poté, co se ve stanoveném termínu podařilo odevzdat výsledky pouze jednomu volebnímu obvodu a ostatní takto učinily se zpožděním, vyhlásila volební komise státu Florida za vítěze tamějších voleb George Bushe. Následovaly mnohé soudní spory týkající se neregulérnosti voleb, až následně Nejvyšší soud státu Florida nařídil manuální přepočítání hlasů ve všech volebních obvodech (Eisgruber, 2007: 67). Pouze jeden den poté však Nejvyšší soud Spojených států pozastavil přepočítávání hlasů a začal případ projednávat. Otázkou, kterou musel v tomto sporu řešit bylo v první řadě to, zda jsou floridské volební zákony v souladu s ústavou a neporušují právo na stejnou právní ochranu pro všechny občany garantované čtrnáctým dodatkem. Soud nakonec nejtěsnějším poměrem hlasů rozhodl o tom, že další přepočítávání je v rozporu s ústavou a fakticky tak přisoudil vítězství ve volbách kandidátu Republikánské strany, jedno z nejtěsnějších vítězství v americké historii (Toobin, 2007, 176).

Nejvyšší soud tvoří jeden z pilířů politického systému Spojených států amerických. Poté, co se na počátku devatenáctého století stal plnohodnotnou součástí tohoto

systemu, jeho rozhodnutí měla výrazný vliv na politické procesy v zemi a také v mnoha dalších oblastech znamenala dalekosáhlé konsekvence. V kontextu americké politické historie lze tvrdit, že mnohokrát to byl právě Nejvyšší soud, kdo měl klíčový vliv na to, zda budou rozhodující politická řešení problému země uvedena v život. Prakticky každý prezident, kterému se tato možnost naskytne, se pokouší ovlivnit složení soudu tak, aby tento orgán mohl rozhodovat v souladu s jeho politickými postoji a prosazovat hodnoty mu blízké i mnoho let poté, co opustí post hlavy státu. Přestože díky tomuto faktu bývá soud často označován za politickou instituci podléhající politickým tlakům, v momentě, kdy usednou soudci do svých pozic, stávají se suverénní a nezávislou součástí systému brzd a protivah se širokými pravomocemi. Právě tato nezávislost a suverenita tvoří základní stavební kámen postavení Nejvyššího soudu v americkém politickém systému, kdy soud může velmi výrazně omezovat jak moc výkonnou tak také legislativu. Mnohokrát v historii se také stalo, že se soud dostal do přímého sporu s prezidentem a zákonodárným sborem. Tohoto postavení ale nebylo dosaženo bez boje. Soud musel zejména na počátku devatenáctého století odolávat mnohým snahám o podkopání jeho autority ze strany Kongresu a prezidenta, ale svoji čerstvě nabytou pozici uhájil i proti snahám administrativ o odvolávání soudců a jiných pokusů o zajištění si loajality tohoto orgánu. I přes mnohé spory, které napadaly jeho postavení, si soud po více než dvě století budoval své postavení v americkém politickém systému a jeho autorita rostla s každým důležitým rozhodnutím, ve kterém vystupoval jako ochránce ústavnosti. Samozřejmě se objevily i takové případy, kdy soud ustoupil ostatním složkám politického systému, ale v mnoha ostatních případech prokázal svoji odhodlanost střežit zákonnost a ústavnost i za cenu přímého sporu. Spor o reformu soudu ve třicátých letech či rozhodnutí v případě prezidenta Nixona jsou jen některé z mnoha sporů, kdy soud neváhal vystoupit proti domnělému porušování zákonů ze strany exekutivy. Právě díky takovým a jim podobným rozhodnutím soud získal plnohodnotné postavení v americkém politickém systému a jeho rozhodnutí jsou široce respektována. Samozřejmě nelze vyloučit, že podobné spory se budou odehrávat také v budoucnu, ale Nejvyšší soud v nich na základě své více než dvě století trvající historie bude vystupovat jako nezávislá a zcela suverénní instituce požívající velké důvěry ve své rozhodování.

3. Nominační proces

Možnost navrhnout svého kandidáta na uvolněné místo soudce Nejvyššího soudu se americkým prezidentům dostává v nepravidelných cyklech. Především z důvodů rozsahu pravomocí nejvyššího soudního orgánu v zemi se tak jedná o událost mimořádného významu v americkém politickém systému. V případě jmenování soudce se jedná o záležitost značně nepravidelnou, závislou na mnoha faktorech, které v tomto procesu sehrávají roli.

V některých případech se uvolní místo soudce Nejvyššího soudu několikrát za dobu trvání mandátu jednoho prezidenta, ale jsou známé i mnohé případy, kdy prezident neměl vzhledem k vytrvalosti členů soudu a jejich setrvání ve svých funkcích možnost jmenovat svého kandidáta ani jednou, posledním z takových prezidentů byl v druhé polovině sedmdesátých let prezident Carter.²⁸

Podle americké ústavy jsou soudci Nejvyššího soudu jmenováni do svých funkcí doživotně. Takto je funkční období ze všech federálních úředníků koncipováno ústavně pouze a jen v případě soudců a má za úkol především zajistit soudcovskou nezávislost na moci výkonné a zákonodárné. V případě, že je soudce jmenován a jeho nominace potvrzena Senátem, nemá prezident ani žádný jiný orgán pravomoc soudce z jeho funkce odvolat. Soudce může být funkce zbaven pouze Kongresem, pouze pomocí zdlouhavé a komplikované procedury *impeachmentu* a to pouze z velmi závažných důvodů, jakými jsou například vlastizrada. Pro odvolání soudce z funkce se musí vyjádřit většina Sněmovny reprezentantů a poté také dvě třetiny členů Senátu. Toto se v celé historii Spojených států stalo pouze jednou a přestože byl soudce podroben proceduře *impeachmentu*, ve své funkci vytrval poté, co ho před odvoláním osvobodil svým rozhodnutím Kongres.²⁹ Mnozí ze soudců Nejvyššího soudu tak ve svých funkcích slouží dvacet někdy i třicet let a zpravidla jsou stále členy nejvyšší soudní instance v zemi, přestože již prezident, který je do funkce nominoval, opustil svůj úřad před mnoha lety. Proces nominace a jmenování soudců Nejvyššího soudu je v americké ústavě upraven pouze v několika málo ustanoveních. Ústavní nominační klauzule, která je obsažena v článku II odstavci 2 větě druhé ústavy stanoví: „prezident jmenuje soudce Nejvyššího soudu a jiných soudů, činí tak se souhlasem Senátu“ (Tindall, Shi, 1996: 820) Zatímco samotný nominační proces soudců Nejvyššího soudu doznal za více než dvě století existence Spojených států určitých změn, jeho ústavní zakotvení obsahující jmenování

²⁸ viz Tabulka 2

²⁹ Jednalo se v roce 1805 o soudce Samuela Chase, ale důvody pro jeho odvolání byly ze strany jeho odpůrců spíše politické, Chase nespáchal žádný trestný čin ani se jinak neprovinil proti zákonu.

prezidentem za souhlasu Senátu zůstalo v původní podobě a nezměněno. Aby mohla osoba získat oficiálně funkci soudce, musí být nejprve formálně vybrána a nominována hlavou státu a tato nominace musí být následně potvrzena horní komorou Kongresu. I když se o tom americká ústava nezmiňuje, velmi důležitá část nominačního procesu se odehrává poté, co je kandidát oficiálně prezidentem navrhnout, ale zároveň předtím, než se k jeho nominaci Senát svým hlasováním vyjádří. Tato část procesu se odehrává téměř výlučně pod taktovkou senátního soudního výboru, který má za cíl zjistit podrobnosti o nominovaném a za tímto účelem si nominované zve ke slyšení. Tato praxe se začala prosazovat po konci občanské války, která ve Spojených státech probíhala v šedesátých letech 19. století. Od této doby každý navržený kandidát musel projít slyšeními před soudním výborem Senátu ještě předtím, než bylo o jeho nominaci hlasováno (Eisgruber, 2007: 165). Pro prezidenta může být rozhodnutí koho nominovat do nejvyšší soudní funkce v zemi jedním z důležitých úkonů, které následně mají vliv na hodnocení jeho prezidentství. Z pohledu Senátu se také jedná o poměrně slavnostní událost velkého významu a to také proto, že je to pouze Senát, bez jakékoliv součinnosti se Sněmovnou reprezentantů, který vyjadřuje názor na nominovaného kandidáta. Tradičně je Senát vstřícnější k osobám nominovaným prezidentem na pozice soudců Nejvyššího soudu než je tomu u osob nominovaných do jiných exekutivních pozic, jakými jsou například posty vyšších úředníků v administrativě, nebo u osob nominovaných na pozice soudců nižších soudů. Na osoby nominované do soudcovských funkcí jsou také uplatňována vyšší a přísnější kritéria, což pouze odráží zvláštní důležitost Nejvyššího soudu a jeho představitelů.

Proces jmenování soudce Nejvyššího soudu může probíhat snadno nebo také s výraznými obtížemi, jak se již mnohokrát v historii ukázalo. Od prvního jmenování soudců Nejvyššího soudu Senát potvrdil výraznou většinu nominovaných z celkového počtu 158 nominovaných kandidátů od roku 1789 do roku 2008.³⁰ Z šestatřiceti nominací, které byly nakonec neúspěšné, bylo jedenáct kandidátů odmítnuto v hlasování a téměř všechny ostatní neúspěšné nominace dopadly tak, že při riziku výrazné opozice v Senátu jako celku nebo v jeho soudním výboru, prezident usoudil, že bude lepší se přímému střetu vyhnout a nominaci stáhl nebo nechal Senát rozhodnout, že o návrhu nebude hlasovat. Z celkového počtu odmítnutých kandidátů bylo pět, kteří byli nejprve Senátem odmítnuti, aby následně jejich nominace byla přijata.³¹

³⁰ <http://www.fas.org/sgp/crs/misc/RL31171.pdf>

³¹ Mezi nejvýznamější patří nominace dvou předsedů: Rogera Taneyho a současného předsedy Johna Robertse, viz. Tabulka 3.

Po dlouhou dobu platilo, že Senát se k navrhovaným kandidátům vyjadřoval v poměrně krátké době uplynulé od chvíle, kdy nominaci obdržel. Naopak v posledních desetiletích se tento proces výrazně prodloužil a lze tvrdit, že se nejedná o nic výjimečného, jestliže od oficiální nominace prezidentem do závěrečného hlasování horní parlamentní komory uplyne několik měsíců. Tato snaha Senátu o to, aby byl proces prověřování kandidátů co možná nejdetailnější má několik důvodů. Počínaje soudem, jemuž předsedal Earl Warren v padesátých letech dvacátého století se Nejvyšší soud stal centrem kontroverzí, neboť přišel s několika rozhodnutími, která znamenala zásadní změny v americké společnosti a americkém politickém systému (Rutkus, 2005: 6). Od počátku šedesátých let byl soud jako katalyzátor společenských změn trnem v oku mnoha senátorům a obzvláště členům soudního výboru, kteří si začali uvědomovat důležitost detailnějšího prověření osoby, která byla prezidentem nominována do funkce soudce Nejvyššího soudu. Obecný trend v senátním výboru v sedmdesátých a osmdesátých letech směřoval k ještě intenzivnějšímu zkoumání a prověřování kandidátů nominovaných na nejvyšší soudní post v zemi. Tímto byla odůvodněna zdouhavadější a podrobnější procedura prověřování nominovaných kandidátů. Stalo se nezpochybnitelnou zvyklostí, že kandidát je prověřován ještě zvláště v senátním soudním výboru, a to i v případech, kdy se jedná o osobu výrazně nespornou a nekontroverzní. Jedním z dalších důvodů, proč celý proces schvalování kandidáta na pozici soudce Nejvyššího soudu dostal charakter dlouhého a detailního prozkoumávání dotyčné osoby, je také fakt, že v posledních několika desetiletích se v případech nominovaných jednalo o osoby sporné a kontroverzní a to především z důvodů jejich předchozího rozhodování, kvalifikace a ideologické orientace (Rutkus, 2005:7).

Je zcela běžné, že prezident během nominačního procesu veřejně deklaruje, jaké filosofické a politické hodnoty by měl jím navržený kandidát vyznávat. Toto může způsobit určitý odpor ze strany členů Senátu, kteří vyznávají jiné hodnotové zaměření. Jedním z neopominutelných faktorů, které mají vliv na detailnější prověřování kandidátů, je také fakt, že v posledních několika desetiletích došlo k situaci, že v Bílém domě seděl prezident zvolený za jednu stranu, zatímco v Senátu zasedala většina zástupců zvolená za stranu druhou. Posledním z důvodů prodloužení nominačního procesu je také skutečnost, že od poloviny dvacátého století při rozhodování soudu výrazně přibýlo rozhodnutí, při kterých většinu tvořilo jen pět hlasů soudců oproti čtyřem soudcům, kteří s tímto rozhodnutím nesouhlasili a měli opačný názor. Tato četnost nejtěsnějších možných rozhodnutí pouze podtrhla důležitost jmenování jakéhokoliv nového soudce, který mohl potenciálně být právě tím jazýčkem na vahách a jediným většinovým hlasem při rozhodování soudu (Yalof, 1999: 296).

3.1. Výběr kandidáta

Potřeba nominovat kandidáta do funkce soudce Nejvyššího soudu vyvstává ve chvíli, kdy je toto místo uvolněno a to z důvodů úmrtí, odchodu do důchodu nebo odstoupení soudce z funkce. Tímto přichází na řadu ústavní pravomoc a zodpovědnost prezidenta vybrat vhodného kandidáta na uvolněné místo.

Mezi odborníky na ústavní právo probíhá spor o to, jaký význam přisuzovali tvůrci ústavy obratu „na radu a po souhlasu Senátu“. Někteří zastávají názor, že tímto obratem bylo předpokládáno, že Senát bude mít svým doporučením vliv na to, koho prezident vybere, ještě předtím, než bude takový výběr proveden. Na druhé straně stojí zastánci názoru, že rada a doporučení Senátu byla koncipována pouze a výlučně jako kontrola následná a nemůže tak ovlivňovat prezidenta v jeho ústavní pravomoci vybrat kandidáta.³² V poslední době také zaznívá interpretace, která říká, že ústavní ustanovení znamená toliko, že Senát má právo se k navrhovanému kandidátovi vyjádřit a je zcela na prezidentovi, zda tento názor vezme v potaz (Rutkus, 2005:7). Nutno dodat, že se jedná pouze a jen o průběh nominace předtím, než je kandidát posuzován při hlasování v plénu, kdy Senátoři mohou různými způsoby ovlivňovat prezidentův výběr. Ustanovení o tom, že Senát musí kandidáta do funkce potvrdit svým většinovým hlasováním, je nezpochybnitelné.

Je zažitou praxí, že prezident konzultuje svůj výběr s hlavními stranickými představiteli v Senátu podobně jako se členy senátního soudního výboru předtím, než tento výběr provede. Ti Senátoři, kteří prezidentovi sdělí své námitky a připomínky k navrhovanému kandidátovi, mu tak mohou pomoci identifikovat hlavní třecí plochy, které by následně mohly znamenat komplikace při schvalovacím procesu, kterým se prezident s největší pravděpodobností bude chtít vyhnout. Prezidenti si také dávají záležet na tom, aby výběr kandidáta konzultovali se senátory zvolenými za stát, z něhož nominovaný pochází, obzvláště pokud jsou ze stejné politické strany jako prezident (Eisgruber, 2007: 125). Tato potřeba vyvstává především ze zvyku, který v Senátu funguje již dlouhá desetiletí. Jedná se o zvyk, který je označován jako *senatorial courtesy*³³ a spočívá v tom, že Senát odmítne kandidáta navrženého prezidentem, pokud se proti jeho nominaci postaví nejdéle sloužící a nejvýše postavení senátoři uvolení za stranu, za kterou byl do úřadu zvolen sám prezident nebo pokud se proti takové nominaci vysloví ti senátoři, jejichž státu se nominace bezprostředně týká. Tento zvyk je často uplatňován při nominacích nižších soudců nebo jiných úředníků, ale v případě soudců

³² <http://repository.upenn.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1043&context=curej>

³³ senatorial courtesy, volně přeložitelné jako senátorská zdvořilost

Nejvyššího soudu se vyskytuje výjimečně.³⁴ Nejedná se o povinnost nebo jakkoliv vynutitelné rozhodnutí, protože je čistě na názoru jednotlivého senátora zda se vysloví ve prospěch nebo neprospěch nominovaného, ale lze předpokládat, že pokud Senátor z určitého státu vystoupí proti nominovanému ze stejného státu, bude to mít určitý přesvědčovací vliv. Často lze pozorovat, že při jmenování soudců nižších soudů, hraje názor senátorů ze států, do kterých jsou soudci dosazováni rozhodující roli. Pokud shledají navrhovaného soudce jako nedostatečně kvalifikovaného anebo se z jiného důvodu postaví proti jeho jmenování, je velmi pravděpodobné, že budou v tomto rozhodnutí následováni mnoha ostatními senátory. Tato praxe je velmi běžná při nominování soudců nižších soudů, ale několikrát sehrála roli také při výběru soudců Nejvyššího soudu (Rutkus, 2005: 9). Kromě toho, že senátor může směrem k prezidentovi vyjádřit svůj názor soukromě, může tak učinit i veřejně tím, že svůj názor vysloví při schůzi komory nebo se mu naskýtá možnost pro prezentaci svého pohledu využít médií. Tímto může snadno naznačit svoji potenciální podporu nebo naopak odmítavé stanovisko a vysílá tak prezidentovi signál, který může ovlivnit jeho výběr kandidáta.

Senát není zdaleka jediným, kdo při výběru kandidáta na funkci soudce Nejvyššího soudu vyjadřuje svůj názor a je způsobilý tímto ovlivnit prezidentův výběr. Důležitou úlohu v tomto procesu mají také poradci prezidenta, členové Sněmovny reprezentantů, straničtí politikové působící na úrovni států, zájmové skupiny, mediální analytici a experti na danou problematiku a v neposlední řadě také soudci, kteří již jsou členy Nejvyššího soudu. Prezident může svůj výběr konzultovat s velmi širokým okruhem nejen politických subjektů a není přitom vázán prakticky ničím, zpravidla ale na výběr bude mít největší význam názor Senátu a jeho jednotlivých členů (Rutkus, 2005: 11).

Zatímco jednotlivá kritéria, podle kterých prezident vybírá osobu, kterou nominuje na funkci soudce Nejvyššího soudu, se liší prezident od prezidenta, lze vysledovat určité faktory, které budou společné prakticky pro každého prezidenta bez ohledu na jeho stranickou příslušnost, ideové zaměření či hodnotovou orientaci. Prvním z těchto faktorů je snaha vybrat člověka, který může sloužit určitému politickému cíli sledovanému prezidentem (Watson, Spokey: 1997, 58). Lze předpokládat, že například silně konzervativní prezident bude do úřadu navrhnout kandidáta, u kterého je i na základě jeho předchozího rozhodování výrazná šance, že bude hájit konzervativní hodnoty jako například zákaz sňatků osob stejného pohlaví, úplný zákaz potratů nebo bude vystupovat proti eutanázii. Druhým z těchto faktorů je potom snaha o to vybrat kandidáta, u kterého bude zřejmé, že je na funkci soudce nejvyšší soudní

³⁴ Poslední známý případ je nominace soudce Davida Hilla prezidentem Groverem Clevelandem.

instance v zemi vysoce profesně kvalifikován a tato kvalifikace nemůže být prakticky zpochybněna. Nutno zdůraznit, že prezident ve svém výběru není omezen tím zda dotyčná osoba má či nemá právnické vzdělání, protože, jak již bylo výše zmíněno, ústava nepředepisuje dosažené právnické vzdělání jako předpoklad pro výkon funkce soudce Nejvyššího soudu. Někteří autoři uvádějí, že politické faktory při výběru kandidáta jsou nejnadhěji identifikovatelné, vzhledem k tomu, že ve výrazné většině případů prezidenti do Nejvyššího soudu nominovali členy své vlastní strany (Watson, Stookey, 1997: 165).

Předpokládá se, že prezident předtím, než učiní svůj výběr, zváží mnohé faktory, které mohou mít následně vliv na potenciální úspěšnost či neúspěšnost nominace. Kupříkladu většina prezidentů tíhne k tomu, aby na uvolněné místo nominovala člověka, jehož politické a ideologické názory jsou podobné těm, které vyznává prezident. Prezident se při svém výběru rozhoduje především podle výsledků, které jeho výběr může přinést. Toto znamená, že prezident chce na uvolněné místo dosadit soudce, který při rozhodování jednotlivých případů bude rozhodovat v souladu s prezidentovými názory. Prezident při svém rozhodnutí také může zvažovat, zda jím vybraný kandidát bude vyhovovat zástupcům volebních obvodů, na jejichž podporu spoléhá nebo jejichž podporu chce získat (Rutkus, 2005: 13). Z politických či jiných důvodů tak faktory, které budou u potenciálního kandidáta zvažovány, jsou jeho politická příslušnost či orientace, jeho geografický původ, rasa, náboženství nebo pohlaví (Watson, Stookey, 1997: 59-60). Tyto všechny atributy mohou při výběru sehrát určitou roli. Prezident může také kalkulovat s tím, zda zachovat či změnit stávající stav existující u soudců Nejvyššího soudu ve všech výše zmíněných ukazatelích. Dalším z faktorů, které musí hlava státu nutně zvažovat, je pravděpodobnost, se kterou bude navržený kandidát Senátem odsouhlasen.³⁵ I přesto, že například u kontroverzního kandidáta, kterého chce prezident prosadit, existuje reálná šance, že bude do funkce potvrzen, musí hlava státu reálně zvážit, zda přínos takového kandidáta bude větší než by mohla být ztráta, kterou by případně prezident mohl utrpět, pokud by nominace ztroskotala na odmítnutí Senátu.

Většina prezidentů si také dává záležet na tom, aby se vybraný kandidát mohl pyšnit výjimečnou a nezpochybnitelnou právní kvalifikací, která mu dává dostatečný kredit k tomu, aby mohl vykonávat funkci soudce Nejvyššího soudu. Prezident tak vybírá vysoce kvalifikované kandidáty ne pouze z důvodu obtížnosti práce, který výkon funkce soudce Nejvyššího soudu přináší, ale také z důvodu veřejného očekávání, že jedinci dosazení do

³⁵ viz Kapitola 3 nominační postup G.H.W. Bushe

funkce soudců nejvyššího soudního orgánu v zemi budou opravdu ti nejlepší možní.³⁶ Na základě těchto očekávání je prezident poměrně logicky tlačen k tomu, aby vybrané kandidáty představoval veřejnosti jako ty nejlepší možné nebo přinejmenším jedny z nejlepších dostupných.³⁷ Ve výsledku tak velkou většinu nominovaných tvoří osoby, které se mohou pyšnit dlouhou právní praxí, ať už jako soudci nižších soudů, nejvyšších soudů jednotlivých států, univerzitní profesori práva nebo ti, kteří právní praxi získali v soukromém sektoru (Carp, Stidham, Manning, 2007: 242). Ačkoliv ústava ani žádný federální zákonný předpis nestanoví právní praxi jako podmínku pro výkon funkce soudce Nejvyššího soudu, doposud se každý z členů, kteří v této vysoce prestižní soudní funkci působili, mohl prokázat alespoň nějakou právní praxí, která ho k výkonu funkce ospravedlňovala. Nutno ale zmínit, že tato snaha vybrat nejlépe kvalifikovaného člověka se pouze zřídka vyhne politickým kalkulacím, a tak vybraný jedinec představuje spíše kompromis, který splňuje většinu politických předpokladů a zároveň se pyšní určitým penzem odvedené práce v oblasti práva.

S požadavkem na vysokou právní kvalifikaci kandidáta úzce souvisí také požadavek na osobní integritu a nestrannost, která by měla být jednou z hlavních charakteristik budoucího soudce. Již Alexander Hamilton v Listech federalistů napsal, že“soudce musí být někdo s osobní integritou, někdo, kdo bude schopen k řešení jednotlivých případů a sporů přistupovat nestranně a bez osobních předsudků“.³⁸ Jedním z argumentů, kterými prezidenti podepírají svůj výběr určitého kandidáta, je tak jeho nestrannost, osobní charakterové kvality a nezájatost, se kterou by případně rozhodoval jako soudce Nejvyššího soudu.

3.2. Oznámení nominace

Důležitou část nominačního procesu tvoří slyšení a zkoumání osobního profilu soudce před senátním soudním výborem. V posledních několika desetiletích se tento proces odehrává ve dvou rovinách, ta první se zaměřuje na zkoumání toho, jak soudce rozhodoval ve svém dřívějším profesním životě a na jeho právní kvalifikaci k tomu, aby mohl vykonávat funkci soudce Nejvyššího soudu, zatímco ve druhé rovině Senátoři zkoumají osobní záležitosti, jakými jsou například finanční kázeň při placení daní či bezúhonnost navrhovaného kandidáta. Tento proces, kdy senátoři prověřují jednotlivé kandidáty, může být také

³⁶ Jsou tak tlačeni k tomu, aby udělali kompromis mezi kandidátem, který bude vyhovovat politické reprezentaci a tím, který má za sebou letité zkušenosti u některého z nižších soudů.

³⁷ Například nominace Johna Stevense, při které prezident Ford prezentoval veřejnosti navrženého kandidáta jako člověka, který je „nejkvalifikovanější v k výkonu funkce soudce Nejvyššího soudu. Podobně nominace Clarence Thomase, viz. Kapitola 3

³⁸ <http://www.foundingfathers.info/federalistpapers/fed78.htm>

předběžný a dochází k němu za situace kdy prezident ještě neoznámil svůj výběr, který mezi několika možnými kandidáty stále probíhá. Děje se tak v případech, kdy mohou senátoři vycházet z informací, které jsou jim známé. Tento proces se následně stává intenzivnější v momentě, kdy je možný výběr zúžen pouze na několik málo jednotlivců. Poté, co se tak stane, se senátoři pokoušejí zjistit pokud možno co největší množství relevantních informací o možných kandidátech. Zejména se jedná o informace o tom, jak rozhodovali či se projevovali ve svých dřívějších funkcích. Součástí tohoto vyhledávacího procesu se také stává hledání informací, které jsou způsobilé potenciálního kandidáta učinit nedůvěryhodným a výrazně tak snížit jeho šance na nominaci. V některých případech prezident při zkoumání osobního profilu jednotlivých kandidátů využívá také služeb soukromých právních společností, odborníků v dané právní oblasti nebo Americké právnícké komory.³⁹ Mimoto je poměrně běžné, že se prezident se zbylými kandidáty ještě osobně setká a ujasní si s nimi některé podrobnosti předtím, než oznámí svůj konečný výběr (Watson, Stookey, 1997: 118)

Během fáze těsně před oznámením nominace se různí prezidenti liší v tom, jak veřejnosti odkryjí identitu budoucích kandidátů podobně jako informace o nich. Někdy se stává, že hlava státu chce jméno navrhnutého kandidáta udržet v tajnosti až do nejpozdější možné chvíle.⁴⁰ Takovýto postup umožňuje, aby vyšetřování budoucího kandidáta probíhalo stranou zájmu veřejnosti a médií a také mimo veškeré politické tlaky. V jiných případech se hlava státu rozhodne odtajnit jméno či jména možných kandidátů již dlouho předtím, než je oficiálně výběr proveden. Tento postup může sloužit několika účelům, mezi nimi především otestování názoru veřejnosti a Senátu na možného kandidáta. Tímto také může prezident demonstrovat své odhodlání najít skutečně nejlepšího a nejlépe kvalifikovaného člověka. Pokud se uvolní místo soudce Nejvyššího soudu, prezident obvykle reaguje velmi rychle a nezřídká se stává, že výběr svého kandidáta oznámí během několika dní uplynulých od chvíle, kdy se o uvolnění dozvěděl.⁴¹ Vylepšit prezidentovu pozici při rozhodování mohou také sami soudci tím, že hlavě státu předem oznámí svůj úmysl rezignovat či soud z jiných důvodů opustit. Tím dají prezidentovi dostatek času na to, aby důkladně zvážil koho na uvolněné místo nominovat. I když prezident není zpraven odstoupícím soudcem o jeho úmyslu soud opustit, může být i na tuto situaci předem dobře připraven pokud má již v záloze připravený předběžný seznam kandidátů pro tuto příležitost. Pokud je prezident rozhodnut

³⁹ American Bar Association, největší americká právnícká organizace, má dobrovolné členství a v současnosti více než 400 tisíc členů, na nominační proces soudců Nejvyššího soudu má tato organizace určitý vliv od 50. let 20. století.

⁴⁰ viz Kapitola 3 – nominace Sandry Day O'Connor

⁴¹ viz Kapitola 3 – nominace Roberta Borka

silně prosazovat vybraného kandidáta, může znamenat jeho rychlé navržení psychologický moment, kterým prezident vylučuje jakékoliv pochyby o tom, zda by neměl být nominován někdo jiný. Tím se tedy celý nominační proces posouvá z fáze složitějšího rozhodování o tom, kdo by měl být navržen do fáze, kdy jsou prověřovány osobní charakterové vlastnosti a kandidátova odborná kvalifikace.

Rychlé nominování určitého kandidáta s sebou ale může nést také určité nevýhody. Prezident může být obviňován z toho, že protěžuje kandidáta bez toho, aniž by tento výběr důsledně konzultoval se Senátem a také bez toho, aby důkladně zvažil, kdo bude tím skutečně nejlepším nástupcem do uvolněného křesla. Příliš rychlý výběr kandidáta může mít za následek také to, že tajné služby nemusí mít dostatek času na to, aby důkladně prověřily všechny důležité skutečnosti týkající se důvěryhodnosti a bezúhonnosti kandidáta a tímto také vzniká určité riziko, že případné nepříznivé skutečnosti, které by mohly poškodit reputaci kandidáta, vyjdou na povrch později.⁴²

Rychlost, s níž prezident vybírá kandidáta na uvolněné místo může být také ovlivněna dobou, ve které k uvolnění křesla soudce Nejvyššího soudu dojde. V některých případech odstupující soudce oznámí svůj úmysl z funkce teprve v době ke konci každoročního období, ve kterém soud zasedá, tedy na přelomu června a července každého roku, tímto není prezidentovi poskytnuta příliš dlouhá doba k tomu, aby vybral jeho nástupce. V těchto případech může prezident kandidáta vybrat rychle a umožnit tak Senátu, aby mohl kandidáta prověřit a případně schválit včas tak, aby soud mohl znovu na začátku svého zasedacího období v říjnu zasedat v plném obsazení. Pokud se prezident rozhodne provést svůj výběr v krátkém čase, vzniká tak jemu i Senátu tříměsíční období k tomu, aby společně dosáhli jmenování navrženého kandidáta (Rutkus, 2005: 15).

Prezident ale není povinen tento svůj výběr uskutečnit v rychlém časovém rozmezí a ústava ani žádný jiný zákon mu v tomto směru žádné lhůty neukládá. Někdy je dokonce z pohledu prezidenta výhodnější s oznámením výběru určitý čas vyčkat a tím zkrátit dobu, po kterou Senát může navrženého kandidáta vyslyšet a případně kritizovat tak, aby jeho nominace nakonec nedopadla úspěšně. Tím, že prezident pozdějším výběrem zkrátí čas, který má Senát k prověřování kandidáta, se částečně zbavuje tlaku na to, aby soud od října mohl

⁴² Například poté, co byl Senátem odmítnut Reaganův kandidát Bork, spěchali mnozí na to, aby byl urychleně nominován nový kandidát, kterým se následně stal Douglas Ginsburg. Vzhledem k tomu, že jeho navrnutí proběhlo ve velmi krátkém čase, nepodařilo se příslušným členům administrativy odhalit fakt, že Ginsburg dříve užíval marihuanu. Tato skutečnost vyšla na povrch až při kandidátově slyšení před senátním výborem a přispěla k tomu, že i tato Reaganova nominace dopadla neúspěšně.

zasedat v plném složení a tímto se naopak tlak přesouvá na Senát, který má za úkol dokončení nominačního procesu a nikoli jeho zdržování.

Již dvanáctkrát v historii Spojených států amerických, především potom v devatenáctém století, se také stalo, že prezident využil svého zákonného práva a dosadil na pozice soudce Nejvyššího soudu kandidáta bez souhlasu Senátu (Halstead, 2005: 23). Tato pravomoc pro hlavu státu vyvstává ve chvílích, kdy nezasedá Senát a tím pádem nefunguje těleso, které by mělo nominaci soudce potvrdit. Historicky, když období, kdy nezasedal Senát, bylo mnohem delší než je tomu dnes, sloužilo dočasné dosazení soudce do Nejvyššího soudu k tomu, aby nevznikala dlouhá období, kdy soud není kompletní a potenciálně hrozí, že při jeho rozhodování bude docházet k patovým rozhodnutím čtyř proti čtyřem hlasům. Tato dočasná jmenování mají však ohraničenou platnost a končí ve chvíli, kdy znovu zasedne Senát. I přes svůj dočasný charakter, byli až na jednu výjimku⁴³, všichni soudci takto dosazení do Nejvyššího soudu, následně prezidentem řádně nominováni a Senátem potvrzeni ve svých funkcích. Posledním prezidentem, který takto dočasně jmenoval soudce Nejvyššího soudu byl v padesátých letech dvacátého století Dwight David Eisenhower. Z pěti jím nominovaných soudců, byli tři k soudu dosazeni dočasně bez předchozího schválení Senátem. Tato Eisenhowerova dočasná jmenování ale vyvolala rozporné reakce a četná nařčení z obcházení ústavy, takže Senát na počátku šedesátých let odsouhlasil usnesení, které mělo tato dočasná jmenování do budoucna činit mnohem obtížnější. Výše zmíněné Eisenhowerovy dočasné nominace byly tedy posledními na úrovni Nejvyššího soudu, ale od šedesátých let se poměrně výrazně snižoval také počet takto dosazených soudců do soudů nižších instancí. Přestože pravomoc prezidenta jmenovat dočasně soudce Nejvyššího soudu a nižších soudů byla potvrzena soudním rozhodnutím z roku 1985, každý takto dosazený soudce vyvolává spor, při kterém na jedné straně stojí prezident prosazující své zákonné právo a na druhé straně naopak Senát, který hlavu státu obviňuje z toho, že obchází či porušuje ústavu tím, že ignoruje ústavou předepsaný souhlas a radu horní komory Kongresu (Halstead, 2005: 39). Vzhledem k těmto sporům a také z důvodu zkrácení doby, po kterou Senát nezasedá, dočasně dosazených soudců výrazně ubylo a lze předpokládat, že do budoucna se s takovými případy lze setkat pouze za hodně výjimečných okolností (Halstead, 2005:40)

⁴³ nominace Johna Ruthledge, viz Tabulka 3

3.3. Slyšení před soudním výborem Senátu

Při nominačním procesu na uvolněná místa soudců Nejvyššího soudu ústava explicitně přiznává v tomto procesu role prezidentovi a Senátu⁴⁴. Kdo ale během doby od oznámení nominace až do konečného hlasování horní komory také hraje významnou roli, je senátní soudní výbor, jeden z povinných výborů, které musí Senát v každém volebním období ustanovovat.⁴⁵ Jeho funkcí kromě jiných záležitostí týkajících se justice je také vyjadřovat se k jednotlivým kandidátům a možným budoucím zástupcům soudní moci počínaje soudci nižších soudů a konče soudem nejvyšším. Soudní výbor byl poprvé ustanoven v roce 1816, ale při nominačním procesu soudců mu nebyl přičítán velký význam. Výbor byl většinou pouze informován o tom, že prezident na určité místo vybral soudce, a nominace byla rozhodnuta přímo při plenárním hlasování celé komory. Tato praxe se změnila po občanské válce v šedesátých letech devatenáctého století, kdy Senát rozhodl, že každá z předložených nominací bude postoupena příslušnému výboru ke zvážení. Následně potom prakticky veškeré nominace na uvolněná místa soudců nižších stupňů a soudců Nejvyššího soudu byly přiděleny soudnímu výboru k posouzení.⁴⁶ Ve čtyřicátých letech byla započata poměrně zajímavá praxe týkající se těch kandidátů na místa soudců, kteří v době svého nominování byli členy horní komory Kongresu, tedy Senátu samotného. Tito kandidáti těžili z nepsaného pravidla, které říkalo, že mají být svými kolegy automaticky odsouhlaseni, aniž by jejich nominace byla postoupena do výboru. Tito kandidáti tak byli jmenováni ve velmi rychlé době, aniž by se k nim výbor jakkoliv vyjadřoval a nezdá se, že k takovému jmenování stačilo Senátu pouze několik dní. Poslední případ takto učiněné nominace se však datuje do druhé poloviny čtyřicátých let a od té doby nebyla opakována.⁴⁷

Během devatenáctého století probíhala činnost soudního výboru při výslechu kandidátů za zavřenými dveřmi, zatímco ve dvacátém století začala mít postupně veřejný charakter. Od dvacátých let se také někteří kandidáti začali dostavovat před členy výboru, aby jim při vzájemném setkání objasnili některé záležitosti a zodpověděli některé dotazy. Ani tento postup u některých nominovaných kandidátů však nepřerostl ve všeobecnou praxi, které by se musel podrobit každý jednotlivý nominovaný kandidát. Až do padesátých let se tak výbor

⁴⁴ Již výše zmíněné ustanovení článku II ústavy - Prezident na radu a se souhlasem Senátu jmenuje též vyslance, jiné zástupce státu a konzuly, soudce Nejvyššího soudu a všechny ostatní úředníky Spojených států, jejichž jmenování není upraveno jinak a jejichž úřad je zřízen zákonem.

⁴⁵ <http://judiciary.house.gov/about/history.html>

⁴⁶ History of the Committee on Judiciary : <http://www.gpoaccess.gov/serialset/cdocuments/hd109-153/pdf/610-634.pdf>

⁴⁷ nominace Shermana Mintonu prezidentem Trumanem

v mnoha případech usnesl, že není nezbytné předvolávat kandidáta k tomu, aby před členy výboru vypovídal.

Nominace Johna Harlana v roce 1955 však v tomto procesu znamenala změnu, která trvá až do současnosti, tedy, že každý kandidát je povinen dostavit se před výbor a vypovídat o záležitostech, které s funkcí, na níž je nominován, souvisejí (Rutkus, 2005: 19). Na počátku osmdesátých let začala opět zcela nová kapitola ve výsledku kandidátů na funkce soudců Nejvyššího soudu před výborem, když při nominaci Sandry Day O'Connor⁴⁸ nominované prezidentem Reaganem jako první ženy v dějinách soudu dostala veřejnost možnost celý proces detailně sledovat. Její slyšení před senátním výborem přenášela v přímém přenosu televize.⁴⁹ Zatímco v historii byly kandidáti poměrně odříznuti od samotného schvalovacího procesu, dnes jsou jeho aktivními účastníky a svým vystupováním během toho procesu mohou přímo ovlivnit jeho výsledek. Především vystoupení před výborem, které se stalo postupem času více a více medializovanou záležitostí, je vhodnou příležitostí pro kandidáta, jak si na svoji stranu získat nejen členy výboru či ostatní senátory, ale také například širokou veřejnost (Watson, Stookey, 1997: 121).

Další s historických trendů, který lze pozorovat, se týká důkladnosti, se kterou senátní výbor navrženého kandidáta podrobuje výsledku. V devatenáctém a ještě v první polovině dvacátého století trval celý proces pouze několik dní a výbor, přestože například existovala reálná opozice proti jmenování mezi senátory, doporučil celé komoře, aby o jmenování hlasovala. Ve druhé polovině dvacátého století se tento proces stal mnohem detailnější, členové výboru se s větším důrazem věnují zjišťování faktů a skutečností, které jsou nebo by mohly být pro výkon funkce soudce důležité a celá procedura zkoumání nominovaného kandidáta se tak často protáhne na dobu trvající od několika týdnů až po několik měsíců. Od šedesátých let dvacátého století se část nominačního procesu probíhající před senátním výborem skládá ze tří fází, kterými jsou vyšetřování a zjišťování informací před tím, než je kandidát přizván k tomu, aby vypovídal. Druhou fází je výpověď, kterou nominovaný veřejně podává před členy výboru a v současné době také před objektivy televizních kamer, takže veřejnost může být velmi dobře obeznámena s tím, jaká stanoviska navržený kandidát zastává a konečně následuje fáze, kdy se výbor usnese a dá Senátu buď kladné či záporné doporučení, zda navrženého kandidáta do funkce potvrdit či nikoliv (Rutkus, 2005: 20).

Ihned poté, co prezident oznámí jméno osoby, kterou navrhuje na prázdné místo, soudní výbor zahajuje své vlastní vyšetřování a zjišťování skutečností, které mohou být důležité pro

⁴⁸ Porobněji o této nominaci je pojednáno v kapitole 3.

⁴⁹ Dříve bylo na základě usnesení Senátu živé přenášení slyšení před výborem zakázáno.

zjištění, zda je navržený kandidát osobou dostatečně profesně i morálně kvalifikovanou, zda se jedná o člověka, který nenese nějaký výrazný šrám z minulosti, který by ho při nominaci do funkce diskvalifikoval. Jedním z primárních zdrojů informací, které soudní výbor obdrží, jsou informace získané na základě dotazníku, který vyplňuje každý z navržených. Tento dotazník obsahuje otázky týkající se právních záležitostí, ale také dotazy, které mají za cíl zjistit, zda například navržený kandidát nebyl nikdy vyšetřován v souvislosti se spácháním nějakého deliktu či kvůli jinému porušení zákona.⁵⁰ Dalším ze zdrojů informací, kterými členové výboru disponují, jsou zprávy Federálního úřadu pro vyšetřování (FBI)⁵¹, které mohou obsahovat například důležité informace o tom, zda navržený kandidát dodržuje finanční kázeň, je plátcem daní a další důležité skutečnosti. Mimo to také senátní výbor využívá informací získaných na základě svého vlastního vyšetřování, které provádějí osoby pověřené výborem. Je běžnou praxí, že zatímco probíhá toto vyšetřování a výbor se věnuje zjišťování skutečností, které považuje za relevantní, sám kandidát navštěvuje některé ze senátorů, kteří nezasedají ve výboru, aby se u nich ucházel o podporu. Toto může být pro senátory jediná příležitost k tomu, aby si s navrženým kandidátem ujasnili stanoviska, zjistili pro ně důležité skutečnosti a zároveň naznačili, které skutečnosti považují za rozhodující pro to, aby kandidát jejich podporu obdržel (Watson, Stookey, 1997: 134). Během této fáze probíhající před tím, než je kandidát předvolán k tomu, aby před výborem vypovídal, obdrží také kandidát hodnocení, které poskytuje Americká právnická komora, největší americká právnická organizace.⁵² To, jaká váha je při rozhodování přiznána doporučení Americké právnické komory však záleží zcela na členech výboru. Je také poměrně běžné, že ještě předtím než výbor začne kandidáta vyslýchat, probíhá veřejná debata o tom, jaký význam by daný kandidát měl v případě, že by byl potvrzen Senátem do funkce, na rozhodování soudu. Tuto debatu výrazně usměrňují především analytici na danou problematiku stejně jako zájmové skupiny, které se staví na podporu navrhovaného kandidáta nebo naopak v jeho neprospěch. K této debatě mohou také přispívat jednotliví Senátoři svými vystoupeními na půdě komory nebo v médiích. S tím, jak se blíží moment, kdy bude navržený kandidát předvolán před členy výboru, tyto shrnují zjištěné skutečnosti a připravují si oblasti, na které bude dotyčný při výslechu tázán. Na druhé straně se také kandidát intenzivně připravuje na svá vystoupení před výborem a zejména na oblasti práva a politiky, na které se budou členové výboru s největší pravděpodobností dotazovat. V tomto mu je také obvykle nápomocen

⁵⁰ Jako veřejně přístupné jsou na základě tohoto dotazníku zveřejňovány životopisné údaje kandidáta, informace o jeho finanční kázi a také určité právní názory.

⁵¹ Federal Bureau of Investigation, do češtiny překládáno jako Federální úřad pro vyšetřování

⁵² blíže <http://www.abanet.org/scfedjud/>

úředník pověřený Bílým domem k tomu, aby spolupracoval s kandidátem a pomohl mu identifikovat klíčové otázky, které by mohly být během výslechu položeny (Watson, Stookey, 1997: 139).

Slyšení kandidáta obvykle začíná tím, že předseda výboru dotyčného jménem výboru přivítá na svém zasedání a následně oznámí, jak bude výbor při svém dotazování nadále postupovat. Následně ostatní členové výboru vystupují se svým úvodním slovem a zástupce Senátu poté představí nominovaného kandidáta.⁵³ Následuje prostor pro to, aby kandidát přednesl své úvodní slovo a poté už členové výboru mají možnost se kandidáta dotazovat na skutečnosti, které považují za podstatné pro výkon funkce soudce Nejvyššího soudu. Obvykle je to předseda výboru, který s dotazováním začíná, následovaný ostatními. Celý výslech je pak rozdělen na jednotlivá kola, při kterých vždy členům výboru náleží určitý čas na to, aby položili kandidátovi své dotazy. V posledních několika desetiletích je okruh otázek pro každého nominovaného poměrně stejnorodý a neodůvodněně nenastávají výrazné odchylky (Eisgruber, 2007: 170). Okruh dotazů se především týká právní kvalifikovanosti, dále jeho ostatních osobních charakteristik a dřívějších činů a rozhodnutí, které v určitých veřejných funkcích učinil. Další okruh dotazů se týká především kontroverzních společenských a politických otázek, ústavy Spojených států amerických a jejích jednotlivých ustanovení, jednotlivých rozhodnutí Nejvyššího soudu, hodnot a principů, na kterých je ústava založena a v neposlední řadě také právní filosofie a analytického přístupu, který by nominovaný mohl při rozhodování případů uplatnit, pokud by byl Senátem do funkce potvrzen. Mnoho senátorů považuje výpovědi učiněné před členy výboru za významný způsob poznání charakteru, politických postojů podobně jako ideového zaměření navržených kandidátů. Podle toho, co jednotlivý nominovaný vypoví před výborem, tak lze často usuzovat na to, jaké hodnoty bude prosazovat při svém působení ve funkci soudce Nejvyššího soudu a zda jeho rozhodování v jednotlivých případech bude tíhnout k hodnotám a principům, které vyznává jedna ze stran, které hrají v americkém politickém systému rozhodující roli (Rutkus, 2005: 25).

Občas se ale také stává, že navržený kandidát z určitého důvodu odmítne dát odpověď na položenou otázku. Nominovaný toto odmítnutí může zdůvodnit například tím, že pokud by veřejně deklaroval, jak bude rozhodovat o té či oné věci, mohl by dopředu ohrozit svoji nezávislost ve chvíli, kdy by musel rozhodovat o podobném případě.⁵⁴ Motivace nominovaného může také spočívat v tom, že se domnívá, že pokud by poskytl příliš otevřené odpovědi, mohl by si tím proti sobě postavit některé Senátory a značně by se tak snížila šance

⁵³ Zpravidla se jedná o člena Senátu, který byl zvolen za stát, z něhož navrhovaný kandidát pochází.

⁵⁴ viz například nominace Sandry Day O'Connor, blíže pojednáno o této nominaci je v kapitole 3.

na to, že bude horní komorou do funkce schválen. Jednotliví členové výboru se mohou značně lišit v tom, jak nahlíží na fakt, že kandidát odmítá odpovídat na určité dotazy. Někteří mohou projevit pochopení a vnímat toto odmítnutí jako něco, co zásadně nemá vliv na to, zda je dotyčný dostatečně kvalitní osobností na to, aby vykonávala funkci. Jiní naopak mohou v tomto postoji spatřovat určitý způsob neupřímnosti a vypočítavosti, se kterou se chce kandidát vyhnout sporným bodům. Toto může mít za následek fakt, že se určitý počet senátorů proti této nominaci postaví z důvodu domnělé neprůhlednosti a nevypočitatelnosti kandidáta.

Celý proces dotazování kandidáta může členům výboru sloužit z několika důvodů. Podobně jako u ostatních senátorů, kteří ještě nejsou rozhodnuti, zda pro nominovaného zvednout ruku či nikoliv, může jeho projev před členy výboru vnést jasno do mnoha skutečností, které se předtím jevily jako nejednoznačné. Jiní senátoři sice mohou být již po oznámení nominace pevně rozhodnuti o tom, že pro navrženého budou hlasovat, ale je pro ně důležité slyšet také skutečnosti svědčící v neprospěch kandidáta, aby tak v případě vážných pochybení na jeho straně mohli své rozhodnutí případně přehodnotit. (Watson, Stookey, 1997: 150) Nutno ještě zmínit část senátorů, která je již předem rozhodnuta o tom, jak bude o kandidátovi hlasovat a předložené skutečnosti zjištěné během výslechu nebudou pro toto rozhodnutí hrát jakoukoliv roli. Tito senátoři tak mohou své otázky, které budou kandidátovi pokládat, směřovat výrazně pozitivně či také výrazně negativně vůči nominovanému. Nezřídka také jednotliví senátoři využívají tuto možnost k tomu, aby získali politické body u svého potenciálního voličstva tím, že se s jednotlivými otázkami budou ztotožňovat tak, aby u veřejnosti vyvolali dojem, že jsou silnými zastánci jednoho či druhého názoru a bojují za prosazení určitých hodnot či opatření (Watson, Stookey, 1997: 155).

Poté, co je před výborem ukončeno dotazování kandidáta, přichází řada na ostatní jedince, kteří mohou mít relevantní význam pro kandidátovu nominaci. Mezi nimi jsou například zástupce Americké právnické komory, který přednáší zprávu o tom, zda komora nominaci doporučuje či nikoliv a dále potom zástupci organizací, kteří nominovaného kandidáta podporují či nikoliv (Eisgruber, 2007: 176).

Od počátku devadesátých let dvacátého století byla také zavedena praxe, kdy se členové výboru potkávají s kandidátem za zavřenými dveřmi bez přítomnosti televizních kamer. Toto slouží především k tomu, aby se členové výboru mohli kandidáta dotázat na skutečnosti zjištěné během vyšetřování, které mají charakter tajných nebo soukromých informací, k nimž by široká veřejnost neměla mít přístup.

Obvykle během několika dní po skončení zasedání výboru, při kterém kandidát vypovídal, se výbor schází k další schůzi, aby vypracoval zprávu, kterou následně předloží Senátu a ve které se vyjadřuje k nominované osobě. Výbor má v zásadě možnost doporučit Senátu potvrzení kandidáta do funkce, dále může vyjádřit své negativní stanovisko a doporučit horní komoře, aby nominaci nepřijala nebo může Senátu nominaci postoupit bez toho, aniž by se k ní vyjadřoval kladně či negativně. Většinou v případech, kdy kandidát obdržel pozitivní hodnocení a byl výborem doporučen ke schválení, Senát toto rozhodnutí většinovým stanoviskem respektoval a navrženého kandidáta do funkce potvrdil. Negativní nebo žádné doporučení může mít za následek to, že je v Senátu vedena složitější debata, při které vystupují zástupci obou táborů a uvádějí jednotlivé argumenty v prospěch či neprospěch kandidáta. Často ale došlo k tomu, že i přes odmítavé nebo žádné stanovisko výboru, byl nakonec kandidát ve výsledku schválen, jen tomu bylo z pravidla o něco menším rozdílem hlasů.⁵⁵

3.4. Hlasování v Senátu

Poté, co je Senátu doručena písemná zpráva, v níž se výbor vyjadřuje k osobě navrhovaného kandidáta, je tento bod zařazen na program jednání komory. Následně je vedena veřejná rozprava, kterou sledují mimo rozhlasových stanic také televizní štáby, a tím pádem má veřejnost detailní přístup k informacím o tom, jak se celý proces vyvíjí. Senát se ve svém hlasování musí usnést na tom, kdy a jak dlouho bude probíhat hlasování, jehož součástí je nutně veřejná rozprava, při které je vyhrazen zástupcům obou stran zastoupených v horní komoře parlamentu stejný prostor (Rybicki, 2005: 8). Je typické, že ve chvíli, kdy Senát začne projednávat nominaci, mnoho členů komory má zájem zúčastnit se veřejné rozpravy, někteří se ve svém úvodním slovu snaží podtrhnout roli, kterou by Senát měl na základě ústavního ustanovení o radě a souhlasu mít a zároveň zdůraznit odpovědnost Senátu za to, aby byl do funkce schválen pouze kandidát s opravdu vysokým profesním ale i morálním kreditem. Zpravidla také každý vystoupivší senátor ve svém vystoupení uvede důvody, na základě kterých bude hlasovat ve prospěch či neprospěch navrženého kandidáta. Většina senátorů jako faktor, který je pro jejich rozhodnutí nejdůležitější uvádí profesní kvalifikaci kandidáta, dále potom jiné osobní kvality, soudní filosofii, kterou dotyčný vyznává či jeho názory na

⁵⁵ Názorným případem může být nominace Clarence Thomase, podrobněji v kapitole 3.

určitou ústavní problematiku (Eisgruber, 2007: 181). V posledních několika desetiletích se rozprava v Senátu do velké míry odehrávala okolo témat, jakými byly politické a jiné hodnoty, které daný kandidát zastával, jeho známé názory na určitou právní problematiku nebo jeho možné rozhodování při specifických soudních případech. Také jsou často uváděna mnohá rozhodnutí soudu, která byla soudci rozhodnuta pouze nejtěsnější většinou jednoho hlasu, tedy pěti hlasů ku čtyřem. Toto pouze dokumentuje poměrně dlouhé ideologické rozpolčení uvnitř Nejvyššího soudu, kdy několik jeho členů tvoří jeho konzervativní křídlo, zatímco ostatní jsou označováni za křídlo liberální. Často tak pouze jediný hlas může znamenat to, že rozhodnutí soudu je vychýleno jedním či druhým směrem. Tento fakt pouze podtrhuje důležitost každé jednotlivé nominace do Nejvyššího soudu, protože právě navrhovaný kandidát může být tím hlasem, který může do budoucna znamenat tento rozdíl při hlasování. Pokud tedy prezident Senátu navrhne osobu, která je názorově vyhraněná, s velkou pravděpodobností lze očekávat že vychýlí ideologickou rovnováhu mezi členy soudu.⁵⁶

Na to, jak se jednotliví senátoři postaví k nominaci, může mít vliv mnoho faktorů. Jedním z nich je vliv vysoce postavených senátorů na své kolegy, v tomto směru mají zvláštní vliv především členové soudního výboru, kteří mohou lobovat za přijetí či odmítnutí navrženého kandidáta. Dalším významným prvkem je také vliv, který může mít na rozhodnutí senátora jeho voličstvo ve volebním obvodu, za který byl do Senátu zvolen. Především ve chvíli, kdy se obyvatelstvo jednotlivých států staví výrazně ve prospěch navrženého kandidáta, je jeho zástupce v horní komoře Kongresu v situaci, kdy odmítnout tuto osobu v hlasování je velmi obtížné a zároveň může znamenat risk pro budoucí možné znovuzvolení. V neposlední řadě mají na rozhodnutí senátora vliv také jeho poradci, rodina, přátelé a některé zájmové skupiny, jejichž názorům přikládá význam (Watson, Stookey, 1997: 199). V některých případech může hrát úlohu také stranická příslušnost, geografický původ, náboženské vyznání nebo pohlaví navrženého kandidáta (Rutkus, 2005: 34). Dále může mít na rozhodnutí Senátora vliv také to, do jaké míry prezident, ještě před tím, než provedl svůj výběr, konzultoval se členy Senátu, kdo by mohl být vhodným kandidátem na uvolněné místo. Tímto mohou být senátoři ovlivněni v tom směru, že je jejich ústavnímu právu na radu a souhlas přikládán značný význam.

V některých případech také Senát zvažuje, zda v boji o nominaci neustoupit prezidentovi a nepotvrdit do funkce kandidáta, který se může jevit jako kontroverzní. Tato debata vyvstala především v roce 1991 v souvislosti s nominací soudce Clarence Thomase prezidentem

⁵⁶ Tento skutečnost byla zdůrazňována mj. při nominaci Roberta Borka prezidentem Reaganem, viz kapitola 3.

Georgem Bushem. Někteří Thomasovi podporovatelé argumentovali tím, že Senát by měl kandidáta prezidentova podpořit pokud v jeho neprospěch nejsou vznesena tak závažná obvinění, na základě kterých by byla výrazně zpochybněna jeho schopnost vykonávat funkci soudce Nejvyššího soudu. Naproti tomu odpůrci nominace namítali, že není žádný důvod vyjít prezidentovi v tomto směru vstříc, jelikož není žádný důvod, aby měl být kandidát upřednostňován a hodnocen pozitivněji.⁵⁷

Jednací řád Senátu neukládá horní komoře a jejím členům žádná časová omezení v tom, jak dlouho by měl celý proces rozpravy o kandidátovi a jeho schvalování trvat. Tím, že tedy chybí časové limity pro to, do kdy by mělo od počátku projednávání nominace dojít ke konečnému hlasování, se tedy těm senátorům, kteří se staví výrazně proti nominovanému kandidátovi, otevírá možnost tento proces velmi výrazně prodloužit a pozdržet. Tato taktika je v americkém politickém systému známá jako *fillibustering* a spočívá v tom, že jednotliví členové komory, kteří nesouhlasí s projednávaným bodem, se jej pokouší shodit ze stolu tím, že svým neustalým vystupováním v rozpravě neumožní, aby bylo o bodu vůbec hlasováno.⁵⁸

Jediným způsobem, kterým jednací řád Senátu jeho členům umožňuje, aby docílili toho, že o navržené nominaci bude hlasováno, je schválení usnesení, které zkracuje rozpravu a tím pádem zužuje odpůrcům nominace prostor na to, aby celý proces zdržovali. Tato omezená debata před samotným hlasováním by poté trvala třicet hodin a k jejímu přijetí jednací řád Senátu ukládá přijetí třípětinovou většinou všech senátorů.⁵⁹ Této procedury bylo v historii využito ale pouze jen třikrát, z toho naposledy v osmdesátých letech dvacátého století. Přestože se tedy těm senátorům, kteří nesouhlasí s nominovaným kandidátem otevírá poměrně dobrá možnost celý proces schvalování zablokovat, na základě pozorování lze spatřovat, že se ale *fillibusteringu* při schvalování soudců Nejvyššího soudu často z určitých důvodů vyhýbají. V případě soudce Thomase, kdy byl konečný výsledek hlasování 52 ku 48 hlasům ve prospěch této nominace, by právě těchto 48 hlasů bohatě stačilo k tomu, aby nebyl schválen návrh na zkrácenou a časově omezenou rozpravu. Také v několika posledních případech, kdy nakonec Senát ve výsledku nominovaného kandidáta odmítl většinou hlasů svých členů, se tato většina nedohodla na tom, že by rozpravu protahovala pomocí *fillibusteringu* tak, aby k hlasování vůbec nedošlo. Zatímco použití této metody zdržování není příliš běžné u soudců Nejvyššího soudu, její použití je naproti tomu čím dál tím častější pro soudce nižších soudů.

⁵⁷ o nominaci Clarence Thomase podrobněji v kapitole 3

⁵⁸ Několik nominací bylo již takto zdržováno, až byl nakonec prezident donucen nominaci stáhnout nebo o ni komora vůbec nehlasovala, viz. Tabulka 3.

⁵⁹ Senate Procedure, <http://www.gpoaccess.gov/riddick/938-953.pdf>

Poté, co je tedy ukončena rozprava, dochází k samotnému hlasování. K tomu, aby byl navržený kandidát do funkce potvrzen stačí, aby mu v hlasování odevzdala svůj hlas nadpoloviční většina přítomných senátorů. Od druhé poloviny šedesátých let probíhají veškerá hlasování veřejně vyvoláváním jmen podle abecedního pořádku.⁶⁰ Nelze vyvozovat nějaký obecný závěr o tom, jak senátoři hlasují, protože historicky nastalo již mnoho případů, kdy nominace byla schválena naprostou většinou, minimální většinou několika hlasů nebo byla těsně zamítnuta. Lze ale vyzorovat trend, kdy velká většina navržených kandidátů je schvalována velmi výraznou většinou. To lze přičítat také tomu, že prezident a Senát mezi sebou neustále komunikují v souvislosti s nominací navrženého kandidáta a je tak velmi malá šance, že by prezident v Senátu prosazoval kandidáta, u kterého by výrazně hrozilo, že nakonec do funkce potvrzen nebude (Rutkus, 2005: 41).

Jak již bylo zmíněno dříve, zhruba každá pátá nominace na uvolněné křeslo soudce Nejvyššího soudu skončila neúspěšně. Zhruba třetina z tohoto počtu byla Senátem zamítnuta v závěrečném hlasování, ve zbylých případech byla nominace stažena prezidentem tak, aby neriskoval následnou porážku, nebo byla nominace odložena či nikdy k závěrečnému hlasování nedošlo.⁶¹ To, že nominace ve výsledku skončila neúspěšně, může mít mnoho důvodů. Takovým důvodem může být například silná opozice horní komory Kongresu oproti prezidentovi, nikoli kandidátovi, takže se horní členové Senátu vyjadřují nikoli k osobě navrženého kandidáta a jeho osobním kvalitám, ale spíše vyjadřují svůj odpor vůči osobě prezidenta a jím uplatňované politice. Dalším z důvodů odmítnutí kandidáta může být opozice vůči jemu samému, resp. jeho ideologickému zaměření, názorům či politickým hodnotám, které dotyčný zastává. Dále také domnělá politická nespolehlivost, která znamená, že se členové Senátu, zvolení za stranu, která v komoře zasedá ve většině domnívají, že by kandidát při svém působení u soudu rozhodoval v rozporu s tím, co veřejně deklaruje a tím, co se od něho očekává. Dalším z důvodů může být nekompetentnost a nedostatečná kvalifikovanost k zastávání funkce soudce nejvyššího soudního orgánu v zemi. Dalšími důvody mohou být například výrazná ideová vyhraněnost, která by znamenala výrazný příklon soudu k jednomu nebo druhému táboru nebo také nedostatečné zvládnutí nominace ze strany prezidenta, jak tomu bylo například v případě navrženého soudce Borka prezidentem Ronaldem Reganem.⁶² Zároveň v tomto procesu hraje také svojí roli načasování nominace. Lze tvrdit, že členové Senátu mají tendenci hlasovat negativněji proti kandidátovi, který byl prezidentem navržen

⁶⁰ Senate Procedure, <http://www.gpoaccess.gov/riddick/938-953.pdf>

⁶¹ viz Tabulka 3

⁶² viz Kapitola 3

v posledním roce prezidentského volebního období a zároveň o své zvolení nehodlá usilovat, na konci jeho druhého volebního období, v případě, že se jeho znovuzvolení zdá být značně nepravděpodobným nebo v případě, že existuje vysoká pravděpodobnost, že strana, za níž byl prezident zvolen, se dočká v tzv. *mid-term elections*⁶³ výrazné prohry. Takto mohou členové Senátu usilovat o to, aby tím, kdo navrhne kandidáta na uvolněné místo soudce, byl nově zvolený prezident s mandátem či nově zvolený Senát. Šance kandidáta na to, že bude do funkce potvrzen, jsou také značně sníženy tím, když prezident nezvládne vyjednat jeho podporu mezi členy Senátu a hladký průběh hlasování předem nezajistí.⁶⁴ Tento proces by měl obsahovat konzultace se členy Senátu a především potom se členy jeho soudního výboru, který celé komoře dává doporučení, pokud tento způsob dojednání podpory prezident podcení a snaží se Senátory ve svém konání obejít, může se snadno stát, že toto budou považovat jako provokaci a ve výsledku prezidentem navrhovaného kandidáta neschválí.

⁶³ volby probíhající nikoli současně s prezidentskými, vzhledem k tomu, že funkční období prezidenta je čtyřleté, zatímco Sněmovny reprezentantů pouze dvouleté, probíhají volby do celé dolní komory Kongresu a souběžně také do třetiny Senátu v polovině funkčního období hlavy státu

⁶⁴ viz Kapitola 3, nominace Roberta Borka

4. Případové studie nominačního procesu

V této kapitole by měly být podrobně rozebrány tři konkrétní nominace, které představují tři možné scénáře toho, jak může nominační proces soudců Nejvyššího soudu Spojených států amerických probíhat. Konkrétně se jedná o nominaci první ženy zastávající funkci soudkyně nejvyššího soudního orgánu v zemi Sandry Day O'Connor, kterou navrhl na začátku osmdesátých let prezident Ronald Reagan. Nominace této soudkyně, její slyšení před senátním výborem a to, co mu předcházelo, by mělo být příkladem toho, jak je možné dosáhnout všeobecného konsensu mezi politiky z obou stran amerického politického spektra a jak tuto shodu promítnout v hladké schválení navrženého kandidáta. Druhým případem, o kterém bude pojednáno, je nominace Roberta Borka. Tento případ by měl nastínit možný scénář toho, jak se prezident i přes vůli Senátu snaží do Nejvyššího soudu prosadit osobu, která je vysoce kontroverzní a výsledkem takového sporu může být odmítnutí navrženého kandidáta. Nakonec poslední z vybraných případů by měl reprezentovat scénář podobný tomu předchozímu s tím rozdílem, že kandidát je nakonec těsnou většinou schválen. Jedná se o případ soudce Clarence Thomase, jehož nominace vstoupila do americké historie jako jedna z nejkontroverznějších v historii a vyvolala ve společnosti velmi rozporné reakce, které v několika případech přerostly až v masové protesty.

4.1. hladký nominační proces a schválení kandidátky-Sandra Day O'Connor

Již během prezidentské kampaně v roce 1980 slíbil tehdejší republikánský kandidát Ronald Reagan, že pokud se mu naskytne možnost vybrat kandidáta do funkce soudce Nejvyššího soudu, vybere na tento post ženu (O'Brien, 2005: 69). Tato možnost přišla poměrně záhy po jeho nástupu do Bílého domu, když v roce 1981 oznámil v soukromém rozhovoru s viceprezidentem Bushem soudce Porter Steward, že hodlá ke konci pravidelného soudního jednacího cyklu na své místo rezignovat a odejít do důchodu. Při výběru nástupce na toto uvolněné místo sehrál zásadní roli tehdejší ministr spravedlnosti William French Smith, někdejší Reaganův právní poradce, nyní zastávající vysoké a vlivné místo v jeho administrativě. Poté, co se o Stewartově úmyslu skončit u soudu Smith dozvěděl, setkal se s odstupujícím soudcem, aby se ujistil, že jeho rozhodnutí je konečné. Poté, co se tak stalo, požádal Stewart ministra spravedlnosti o to, aby tuto skutečnost držel v tajnosti a aby ji do konce pravidelného soudního zasedacího cyklu nezveřejňoval (Yalof, 1999: 135). Zatímco

prezident Reagan ještě stále nevěděl o Stewartově úmyslu opustit jeho post, ministr spravedlnosti již začal s hledáním jeho nástupce. 27. března roku 1981, pouze den po setkání se Stewartem požádal ministr spravedlnosti své poradce o to, aby mu sestavili list možných perspektivních kandidátů na uvolněné místo. Smith uložil svým poradcům pro tento proces některá ideologická a geografická omezení a zároveň vyjádřil přání, aby především z politických důvodů bylo mezi možnými kandidáty také několik žen. Byl si dobře vědom Reaganova slibu učiněného v kampani a také předpokládal, že prezident bude chtít tomuto svému slibu dostát. Poté co pověřená skupina prověřila historii rozhodování několika soudců, sestavila list možných kandidátů, který obsahoval také čtyři ženská jména včetně jména soudkyně Odvolacího soudu Arizony Sandry Day O'Connor a také černošské soudkyně federálního odvolacího soudu Corneliie Kennedyové. Ten, kdo zřejmě doporučil její jméno ministru spravedlnosti, byl tehdejší předseda Nejvyššího soudu Warren Burger, který se se Sandrou Day O'Connor seznámil při společném zájezdu několika soudců na evropskou konferenci o ústavním právu (Yalof, 1999: 138). Podle názoru poradců, kteří sestavovali seznam možných kandidátů na uvolněné místo, také O'Connor při svém dřívějším rozhodování jako soudkyně mnohokrát prosazovala republikánské myšlenky a osvědčila se jako velice schopná. Během svého působení jako senátorka v legislativním sboru státu Arizona také předložila zákon umožňující trest smrti a další legislativu, která měla za úkol zpřísnit tresty za drogové delikty. Na druhou stranu v otázkách potratů nebyly její postoje zcela zřetelné a ani je nebylo možné na základě předchozího rozhodování zjistit (O'Brien, 2005: 70). Rovněž soudkyně Kennedyová byla známa jako zastánkyně silně konzervativní soudcovské filosofie podobně jako ostatní navrhované kandidátky.

V následujících měsících probíhala další zkoumání jednotlivých kandidátů. Pokus o atentát na prezidenta Reagana 30. března znemožnil ministru spravedlnosti informovat hlavu státu o tom, jak postoupil tento proces. Ve skutečnosti se prezident dozvěděl o úmyslu soudce Stewarta opustit své místo u soudu až ve druhé polovině dubna a až následující měsíc se s ním osobně sešel. Teprve v červnu se soudce rozhodl, že veřejně oznámí odchod. Následně se stal výběr jeho nástupce jednou z priorit Reaganovy administrativy. List možných Stewartových nástupců byl následně zúžen na několik jmen, mezi nimiž figurovalo i jméno Sandry Day O'Connor. V její prospěch hovořila její předchozí soudní rozhodování a také její působení v legislativě státu Arizona. Během svého působení v Senátu tohoto státu bylo její jméno spojováno především se třemi tématy. Jednalo se konkrétně o reformu trestního práva, reformu státního daňového systému a konečně legislativu podporující ženská práva proti diskriminaci (Toobin, 2007: 39). Její názory na umělé přerušování těhotenství stále zůstávaly ne

zcela zřetelné, ale přesto se jí dostalo podpory ze strany předsedy soudu Warrena Burgera a také člověka, který jej následně ve funkci vystřídal, tehdy již soudce Nejvyššího soudu Williama Rehnquista (Yalof, 1999: 140). Její schvalování v Senátu také mělo být usnadněno podporou, kterou jí vyjádřili republikánští senátoři Paul Laxalt zvolený za stát Nevada, Barry Goldwater, někdejší republikánský kandidát na prezidenta a také demokrat Dennis DeConcini, oba dva zvolení za její domovský stát Arizona do horní komory parlamentu (Yalof, 1999: 138). V polovině června na společném jednání, kterého se účastnil prezident, ministr spravedlnosti a další poradci, Ronald Reagan vyjádřil přání najít ženu, která by byla dostatečně kvalifikovaná k tomu, aby mohla vykonávat funkci soudce Nejvyššího soudu. Řekl také ministru spravedlnosti, že by mu měl navrhnout ženu i přesto, že se to může jevit poměrně obtížné. O několik dní později se Reagan sešel pouze se Smithem, který mu navrhl tři mužské kandidáty mezi nimi i později navrženého Roberta Borka, ale diskusi směřoval především k ženským kandidátkám, mezi nimiž kladl zvláštní důraz na Sandru Day O'Connor (Yalof, 1999: 141). Reagan souhlasil s tím, že byla důkladně prověřena její minulost jako soudkyně a že při svém rozhodování prosazovala konzervativní ideály do té míry, že by se podobně měla chovat i při svém možném působení u nejvyššího soudního orgánu v zemi. Dále také bylo zdůrazňováno, že si během svého působení v Arizoně vysloužila široké uznání a to jak ve své profesi, tak také jako osobnost.

Někteří Reaganovi poradci vyjádřili s prezidentovým výběrem nesouhlas a zdůrazňovali především neurčitý postoj O'Connor ke školním modlitbám, pozitivní diskriminaci a dalším citlivým konzervativním tématům (Toobin, 2007: 18). Tím nejvíce zdůrazňovaným byl postoj k umělému přerušení těhotenství a tento faktor nenechával klidnými ani ostatní členy Reaganovy administrativy, protože nebylo zřetelné, jaké jsou názory navrhované kandidátky na tuto problematiku. Z některých dřívějších rozhodnutí Sandry Day O'Connor učiněných za doby jejího působení v arizonském Senátu však mohly být patrné určité tendence. Přestože se několik prezidentových poradců vyslovalo proti její nominaci, zůstala O'Connor hlavní kandidátkou prezidenta i ministra spravedlnosti, který její kandidaturu vehementně prosazoval. Následovala osobní setkání soudkyně s představiteli administrativy, ministrem spravedlnosti a také s prezidentem Reaganem. Na těchto setkáních O'Connor pouze potvrdila, že je vhodnou kandidátkou na uvolněné místo a to také díky svému vyjádření, že se staví proti umělému ukončení těhotenství, což byla jedna z mála jí vytýkaných věcí. Vyjádřila se tak, že se domnívá, že záležitost porodů by měla být jednoznačně upravena legislativním aktem vzešlým z Kongresu a soudce by takovou věc neměl zásadně ovlivňovat. Zároveň také zdůraznila, že během jejího působení v Senátu státu

Arizona se minimálně v jednom případě podílela na předložení zákona, který se stavěl proti umělému ukončení těhotenství. Podle názoru ministra spravedlnosti se prezident pro její nominaci rozhodl ihned po tom, co si v osobním rozhovoru tato stanoviska vyjasnili a tak jejímu navržení již nestálo nic v cestě (Yalof, 1999: 140). Pokud si byli ale představitelé administrativy včetně prezidenta zcela jisti stanovisky Sandry Day O'Connor v oblasti potratů, totéž nelze tvrdit o občanských sdruženích ani o velké části veřejnosti, pro které byla v této problematice značně nečitelná a mnozí v ní dokonce viděli ženu, která pouze zastírá svůj skutečný názor upřednostňující právo ženy uměle ukončit těhotenství a veřejně pouze vyjadřuje názory, které z ní mají učinit politicky průchodného kandidáta.

Následně poté, co se na veřejnost dostala informace o tom, že si prezident vybral právě ji, několik aktivistických sdružení vystupujících pro právo ženy na umělé přerušování těhotenství začalo veřejně vystupovat s podporou její kandidatury (Yalof, 1999: 141). Také někteří republikánští představitelé varovali prezidenta, že se jedná o kandidáta, který minimálně neartikuluje konzervativní hodnoty v takové míře, jak by bylo potřeba, a že se snadno může stát, že po jmenování do funkce, ve chvíli, kdy se stane jako soudkyně nezávislá, může zcela nepokrytě vyjadřovat ve svých rozhodnutích opačná stanoviska než nyní deklaruje. To se jevílo jako značné riziko právě ve chvíli, kdy Reagan jako jedno ze základních témat svého prvního funkčního období vyhlásil právě návrat k tradičním republikánským hodnotám (Grauberd, 2007: 613). K této kritice se připojilo také několik republikánských Senátorů, ale prezident stále trval na svém výběru. Na začátku června se ještě jednou rozhodl požádat ministra spravedlnosti o to, aby prověřil minulost rozhodování O'Connor v oblasti potratů, ale byla mu předložena zpráva, ve které bylo konstatováno, že soudkyně během svého působení u odvolacího soudu neměla možnost rozhodovat žádný případ, který by bezprostředně souvisel s problematikou potratů a také, že ani z žádného jiného jejího veřejného vyjádření není možné indikovat jednoznačnou pozici v této záležitosti. Vyznění této zprávy bylo poměrně neurčité a v této politicky velmi citlivé záležitosti nepřineslo jednoznačnou odpověď. Reagan se tak spolehl na vlastní úsudek a na slovní ujištění ze strany soudkyně a Sandru Day O'Connor 7. června oficiálně navrhl na uvolněné místo soudkyně Nejvyššího soudu (Yalof, 1999: 142).

Přestože průběh tohoto nominačního procesu se neobešel zcela bez problémů, jeho konečný výsledek nenechal nikoho na pochybách. Během slyšení před senátním soudním výborem se odmítla vyjádřit k otázce směřující na to, jak by rozhodovala v případě nového hlasování ohledně precedentu vzešlého z případu Roe v. Wade, který umožňoval do určitého stádia těhotenství ženě podstoupit jeho umělé ukončení. Stejně tak odmítla spekulovat i o dalších záležitostech, ale zároveň v několika případech potvrdila, že je umírněně

konzervativní kandidátkou (Toobin, 2007: 59). Toto jí vysloužilo sympatie i mnoha demokratických senátorů, kteří v ní viděli nejméně ideologicky vyhraněného možného kandidáta, kterého mohl prezident Reagan navrhnout. Přestože s ní Reagan nepočítal, dostalo se mu v tomto výběru podpory i od vlivného demokratického senátora Edwarda Kennedyho, který v O'Connor podobně jako jeho kolegové viděl spíše středového kandidáta (Yalof, 1999: 143). Soudní výbor doporučil po dvoudenním slyšení celé komoře, aby nominaci Sandry Day O'Connor schválila, a vzhledem k tomu, že její kandidatuře vyjadřovali podporu politikové z obou stran, bylo více než pravděpodobné, že tak Senát, ve kterém většinu křesel drželi zástupci Republikánské strany, také učiní. Přestože někteří z konzervativně smýšlejících senátorů měli obavu, že tato nominace je znakem rostoucího vlivu zástupců umírněnějšího křídla na rozhodování administrativy, nakonec i oni vystoupili ve prospěch této nominace, a tak byla Sandra Day O'Connor do funkce potvrzena 21. září poměrem 99 ku žádnému hlasu.⁶⁵ Mnozí senátoři tento jednoznačný výsledek interpretovali jako velký úspěch v dosažení shody a také jako jednoznačný výraz podpory pro odstranění další bariéry a historické skutečnosti, že v nejvyšším soudním orgánu v zemi působili pouze muži. Fakticky to ale byl pouze jeden z faktorů, který měl na konečný výsledek vliv. Jak již bylo zmíněno, většina demokratů viděla v O'Connor nejlepšího možného kandidáta, kterého mohl prezident Reagan navrhnout a také si byli vědomi toho, že zástupci jejich strany tvoří v horní komoře menšinu a bylo tak dost pravděpodobné, že v případě, kdyby z této nominace udělali vyloženě politickou záležitost a hlasovali podle politické příslušnosti, byli by přehlasováni republikány, kteří by přes rozdílnost svých názorů zřejmě také hlasovali jednotně. Na druhé straně republikáni přesto, že se ne všichni s výběrem kandidátky zcela ztotožňovali, rozhodli se i oni vystupovat jednotně a vyslovit se ve prospěch navrhované kandidátky. Svůj hlas jí dalo i několik málo Senátorů, kteří se proti její nominaci stavěli, a to z toho důvodu, že, jak později uvedli, nechtěli tvořit naprostou menšinu a obávali se také ztráty náklonnosti ze strany svých kolegů.⁶⁶ To nic ale nemění na skutečnosti, že se Sandra Day O'Connor stala první ženou ve funkci soudce Nejvyššího soudu v americké historii a to po schválení Senátem v nejvyšším možném poměru.

⁶⁵ http://www.cinema.ucla.edu/pdfs/oconnor_napa.pdf

⁶⁶ http://www.cinema.ucla.edu/pdfs/oconnor_napa.pdf

4.2. komplikovaný proces schvalování a konečné odmítnutí kandidáta-Robert Bork

Během dvou funkčních období, které Ronald Reagan strávil ve funkci prezidenta, se mu celkem čtyřikrát naskytla možnost jmenovat svého kandidáta na uvolněné místo soudce Nejvyššího soudu, z toho jednou na místo jeho předsedy. Poté, co na začátku osmdesátých let splnil Reagan svůj předvolební slib, že vybere první ženu, která bude tento post zastávat, vybral v roce 1986 na uvolněné místo předsedy Nejvyššího soudu tehdy již jeho řadového soudce Williama Rehnquista. Jednalo se o poměrně logický krok, protože po celou dobu od roku 1972, kdy byl do funkce navržen tehdejším prezidentem Nixonem, Rehnquist při svém rozhodování osvědčil své znalosti a ve velké většině případů zastával při rozhodování konzervativní stanoviska. Tím, že byl Rehnquist povýšen do křesla předsedy soudu, vyvstala tímto otázka, kdo by ho měl ve funkci řadového soudce nahradit. Poté, co byl završen standardní proces hledání možných kandidátů, se výběr zúžil na jména Antonina Scalií, univerzitního profesora práva, které měl za sebou krátké působení na ministerstvu spravedlnosti v době Fordovy administrativy, a dále Roberta Borka (Yalof, 1999: 146). Oba byli všeobecně považováni za zastánce tvrdé republikánské linie a o obou představitelé administrativy předpokládali, že by posílili konzervativní křídlo soudu. Vzhledem k tomu, že v jejich soudní filosofii existovaly značné podobnosti, o tom, kdo bude nakonec vybrán, rozhodly jiné faktory. Ve Scaliův prospěch mluvil jeho věk, v této době mu bylo padesát let a bylo možné předpokládat, že bude moci ve funkci soudce prosazovat konzervativní postoje po dlouhá desetiletí. Tak se také stalo a dnes je soudce Scalia nejdéle sloužícím členem v současném složení Nejvyššího soudu. Bork byl v té době o devět let starší a to se jevílo jako jeho možná nevýhoda. V jeho neprospěch hovořilo také to, že se podílel na začátku sedmdesátých let na odvolání zvláštního žalobce v procesu Watergate Archibalda Coxe (Yalof, 1999: 146). Nakonec byl tedy vybrán Scalia, také vzhledem k tomu, že při bezprostředně předcházejícím nominačním procesu Williama Rehnquista do funkce předsedy Nejvyššího soudu se předpokládalo, že bude v Senátu svedena tvrdá bitva, a Reagan nechtěl členy komory zbytečně dráždit tím, že by krátce po sobě prosazoval do Nejvyššího soudu dvě sporné a ideově vyhraněné osobnosti. Poté, co byl do funkce schválen Rehnquist v hlasování, ve kterém schválený kandidát na předsedu soudu obdržel nejvíce nesouhlasných hlasů v historii (poměr hlasování 65 ku 33 hlasům), se již v Senátu nenašla dostatečná vůle odporovat prezidentovi a jeho dalšímu nominovanému kandidátovi. Také proto, že se v případě Scalií jednalo sice o ideově výrazně vyhraněného kandidáta, ale kandidáta nekontroverzního, byl tento soudce do funkce potvrzen v jednoznačném hlasování v poměru 98 ku žádnému hlasu.

Poté, co byl v roce 1986 z pragmatických důvodů upřednostněn Antonin Scalia, přišla příležitost pro Roberta Borka o necelý rok později poté, co se z funkce rozhodl odejít soudce Powell, který, přestože byl do funkce jmenován republikánským prezidentem Nixonem, byl všeobecně považován za jednoho ze soudců, kteří se při svém rozhodování nechovali ideologicky vyhraněně a také za jednoho ze soudců, kteří mohou být tzv. *swing votes*, tedy ti členové soudu, kteří ve svém rozhodování nadržují striktní ideologickou linii a v některých případech uplatňují liberální, zatímco v ostatních konzervativní stanoviska. Tak, v situaci, kdy je rozložení soudu vyrovnané, tvoří rozhodující hlasy v případech, které jsou rozhodnuty nejtěsnější většinou pěti ku čtyřem hlasům. Důvodem pro toto rozhodnutí byl vysoký věk, poměrně chatrné zdraví a také přání, aby to byl republikánský prezident Reagan, kdo vybere jeho nástupce (Yalof, 1999: 148).

Již od předchozí nominace soudce Scalii si tým prezidentových poradců držel seznam možných kandidátů, na kterém měl Robert Bork postavení jednoho z nejvýraznějších představitelů tvrdé konzervativní linie. Ve volbách do Senátu výrazně zvítězily demokraté a tak po Scaliiovi další výrazně konzervativně vyhraněný člen soudu byl něčím, co tehdejší většina nechtěla připustit. Několik demokratických senátorů se také vyjádřilo v tom smyslu, že zformují výraznou opozici proti komukoliv, koho prezident do funkce navrhne.

Také díky tomuto faktoru se zdálo méně pravděpodobné, že by prezident vybral takového kandidáta, který by výrazně dráždil mnohé demokraty svým vyloženě konzervativním smýšlením. Mnozí prezidentovi poradci se také domnívali, že by nominace Borka mohla vyústit ve velmi nepříjemný spor na půdě Senátu. Přestože se někteří demokraté zprvu vyjádřili tak, že by kandidaturu Borka za určitých okolností mohli podpořit, později začali svá stanoviska měnit a to především kvůli znepokojení, jakým způsobem by byla vychýlena rovnováha soudu v případě, že by do něho po Scaliiovi zasedl další výrazně konzervativně vyhraněný člen. Všeobecně byla respektována Borkova kvalifikace jako uznávaného odborníka v oblasti práva, a tak i přes výhrady související s jeho smýšlením spoléhali prezidentovi poradci na to, že by mohl získat rozhodující podporu právě díky této skutečnosti (O'Brien, 2005: 74). Přestože v té době byli ve hře i ostatní kandidáti na uvolněné místo, prezident viděl v Robertu Borkovi člověka, který splňoval převážnou většinu jeho požadavků na soudce Nejvyššího soudu. Na setkání s ministrem spravedlnosti a dalšími svými poradci byl prezident ujištěn, že Borkova kandidatura má jednoznačnou podporu ze strany ministra spravedlnosti a zároveň byl také Reagan upozorněn, že jej při schvalování v Senátu čeká těžká bitva, kterou ale lze za určitých podmínek vyhrát. Jako klíčové se jevílo přesvědčit několik vlivných demokratických senátorů pro to, aby pro Borka zvedli ruku. Mezitím se však

již začala formovat opozice proti Borkovi a ve Washingtonu se sešli představitelé zhruba čtyřiceti zájmových skupin, aby mohli zorganizovat koalici vystupující proti jeho nominaci (O'Brien, 2005: 74).

Ve veřejných vystoupeních členové administrativy zdůrazňovali, že představitelé exekutivy usilují o spolupráci se Senátem a chtějí s ním všechny potřebné kroky konzultovat. Podle těchto názorů prezident viděl celý proces jako partnerství mezi exekutivou a Senátem a velmi usiloval o spolupráci. Nutno ale zároveň dodat, že tato rétorika byla čistě pragmatická a měla posloužit tomu, aby vyvolala mezi novináři a analytiky dojem, že Reagan nebude do funkce tlačit nikoho proti vůli většiny senátorů. Na konci června byl Bork oficiálně stále pouze jeden z možných kandidátů na uvolněné místo, ale události, které následovaly značně usměrňovaly celý proces a bylo velmi rychle zřejmé, že kandidát na toto místo je ve skutečnosti pouze jeden (Eisgruber, 2007: 152). Senátor Joseph Biden, tehdejší předseda senátního soudního výboru a senátor Robert Byrd, vůdce demokratické většiny v horní komoře Kongresu, se vyjádřili v tom smyslu, že pokud bude Bork nominován, čeká ho v Senátu velmi vyhrcoená bitva (Yalof, 1999: 161). I přes tato varování představitelé administrativy pokračovali ve zkoumání Borkovy minulosti, a poté, co byl prezident informován o tom, že se v této minulosti nenacházejí žádné kostlivci ve skříni ani jiné osobní problémy, které by mohly zpochybňovat jeho navržení, sešel se prezident s Borkem, aby mu formálně nabídl nominaci na soudce Nejvyššího soudu.

I přestože si byli vědomi toho, že se proti tomuto kandidátovi vytvořila poměrně silná opozice, nepředpokládali představitelé administrativy v čele s prezidentem, že by právník s tak vysokou kvalifikací a takovými zkušenostmi, jakými se mohl Bork pyšnit, mohl být při hlasování skutečně odmítnut. Lze ale tvrdit, že mnozí podcenili sílu této opozice, která se ještě s blížícím se slyšením v Senátu stupňovala. Poté, co byla Borkova nominace oficiálně oznámena Bílým domem, vystoupil jeden z nejvlivnějších demokratických Senátorů Edward Kennedy s proslovem, který mohl přesvědčit mnohé o tom, že Bork není vhodný kandidát. Kennedy ve svém vystoupení řekl: „Amerika Roberta Borka je zemí, ve které budou ženy nuceny k tomu, aby nepodstupovaly umělá přerušování těhotenství, Američané černé barvy pleti budou sedět v restauracích pouze ve vyhrazených prostorách, zemí, ve které policisté mohou beztržně o půlnoci vniknout do kteréhokoliv domu, zemí, ve které se děti nebudou moci učit o evoluci a spisovatelé a další umělci budou moci být podrobeni cenzuře ze strany vlády“.

⁶⁷Tímto a mnoha dalšími vystoupeními jednotlivých politiků byl určen kurz dalšího dění a

⁶⁷ Tento projev měl velkou odezvu a také díky němu se začala organizovat masová opozice proti této kandidatuře, více na: <http://eightiesclub.tripod.com/id320.htm>

nominace se tak dostala do roviny ideologického boje o prosazení rozhodujícího hlasu, který v mnoha klíčových společenských tématech může rozhodnout o tom, kterým směrem se Spojené státy v jejich regulaci budou pohybovat.

Borkova nominace také vyvolala bezprecedentní reakce ze strany zájmových sdružení, které se začaly organizovat v nebyvalém počtu, aby se jim podařilo tomuto jmenování zabránit. Při tomto bylo využíváno mnoho prostředků, v televizi běžely reklamy natočené známým americkým hercem Gregory Peckem označující Borka za extremistu⁶⁸ a v tisku se dokonce objevil seznam videokazet filmů, které si Bork během několika uplynulých let půjčil a které měly dokázat, že se jedná o nevhodného kandidáta (Eisgruber, 2007: 153). Bílý dům nebyl na takovou intenzitu odporu proti Borkovi připraven a navíc ještě předseda senátního soudního výboru Joseph Biden dosáhl toho, aby bylo slyšení navrhovaného kandidáta odsunuto až na polovinu září, čímž vznikl dlouhý časový úsek, během něhož mohly zájmové skupiny svůj tlak ještě vystupňovat. Borkovy práce, které často popisovaly odmítavá stanoviska k mnoha rozhodnutím ve prospěch občanských práv, pak těmto zájmovým skupinám poskytly potřebnou argumentační sílu a oporu pro jejich tvrzení (Yalof, 1999: 162).

Podobně také Reaganova administrativa vedla kampaň ve prospěch svého kandidáta s úmyslem ovlivnit postoj veřejnosti a sám prezident vyjádřil svoji podporu Borkovi ve více než třiceti veřejných vystoupeních, což bylo v celé americké historii naprosto bezprecedentní číslo (Eisgruber, 2007: 153). Členové administrativy také spoléhali na to, že i sám kandidát bude schopen získat mezi veřejností podporu, ale tato domněnka se ukázala jako nesprávná. Také při svém senátním slyšení Bork místo toho, aby usiloval o obroušení hran a získání náklonnosti některých nerozhodnutých senátorů, zabředl do zdlouhavých diskusí týkajících se ústavního práva, které v mnoha směrech připomínaly univerzitní výklad práva. Slyšení před senátním výborem trvalo celých dvanáct dní a členové výboru při něm zkoumali prakticky každý aspekt Borkovy právní filosofie a předchozího rozhodování (Eisgruber, 2007: 154). Některé útoky na Borkovu osobu ale překročily meze slušnosti a korektnosti a vnucovaly kandidátovi i myšlenky, které nevyznával. Bork například v žádném případě neusiloval o oddělení černošského obyvatelstva na veřejných prostranstvích, jak ve své řeči tvrdil Edward Kennedy. I v dalších případech členové soudního výboru dezinterpretovali mnohá Borkova stanoviska a ten se tak musel dlouhé hodiny bránit proti nařčením z extrémních postojů v mnoha společensky citlivých tématech. Dále byla také napadána jeho integrita a někteří senátoři uváděli názory Borkových univerzitních kolegů, kteří ho označovali jako krajně

⁶⁸ poměrně stručná, ale výstižná a efektivní reklama zaměřující se na základní hodnoty americké společnosti, <http://www.youtube.com/watch?v=NpFe10lkF3Y>

smýšlejícího a jednajícího jedince (Eisgruber, 2007: 155). Celé slyšení trvalo okolo třiceti hodin a Bork během něho sverpě hájil svá stanoviska. Po jeho skončení ale někteří členové výboru konstatovali, že vnímají velký rozpor mezi tím, co Bork uvádí ve svých četných pracích a mezi tím, co vypověděl před výborem (O'Brien: 2005: 76). Reaganova administrativa zcela zjevně podcenila Borkovu schopnost vystupovat přesvědčivě před výborem a vyhnout se mentorování jeho jednotlivých členů. Členové administrativy již před oznámením Borkovy nominace předpokládali, že jeden z nejlivnějších demokratických senátorů Joseph Biden bude vystupovat proti této nominaci, a tak se také stalo. Poté, co proběhlo slyšení před výborem, ale Bork ztratil podporu dalších klíčových senátorů, kteří zasedali ve výboru. Ten nakonec Senátu v poměru devíti ku pěti hlasům doporučil Borkovu kandidaturu odmítnout (O'Brien, 2005: 77).

Přestože Reaganova administrativa vyvinula veškeré úsilí na podporu Borkovy kandidatury, podcenili někteří její představitelé schopnost zájmových skupin a mnohých demokratů zformovat proti této nominaci dostatečnou opozici. Velká část tohoto problému také spočívala v bezmezné důvěře prezidenta v úsudek ministra spravedlnosti a jeho resortu, který ale při svých analýzách, které zkoumaly možnost tuto kandidaturu prosadit, opomenul faktory, které nakonec ve výsledku sehrály velmi výraznou úlohu. Navíc také velmi krátký časový úsek mezi oznámením Powellovy rezignace a oznámením Borkovy kandidatury, který trval pouhé čtyři dny, neposkytl ani Bílému domu ani ministerstvu spravedlnosti dostatek prostoru pro posouzení možných následků takové nominace především v kontextu toho, že odstupující soudce působil jako spíše středový a ideově ne tolik vyhraněný člen soudu, který navíc v několika případech byl rozhodujícím hlasem v nejtěsnějších hlasováních (Yalof, 1999: 164). Senát formálně zamítl Borkovu kandidaturu 23. října 1987 poměrem 58 ku 42 hlasům, ale ve skutečnosti bylo o výsledku tohoto hlasování rozhodnuto ještě několik týdnů předtím, kdy na začátku října již padesát tři senátorů veřejně deklarovalo, že mu svoji podporu nevysloví. Přestože po celou tuto dobu prezident Reagan nepřestal veřejně svého kandidáta podporovat až do konečného hlasování, za zavřenými dveřmi již tým poradců připravoval nový seznam možných kandidátů v očekávání, že Borkova kandidatura bude zamítnuta (Yalof, 1999: 165).

4.3. komplikovaný proces schvalování a těsné přijetí kandidáta – Clarence Thomas

Reaganův nástupce ve funkci George H. W. Bush již během volební kampaně ujišťoval voliče, že v mnoha oblastech hodlá dodržovat linii svého předchůdce. Co se ale týká navržených kandidátů do Nejvyššího soudu Bush, tomuto slibu zcela nedostál. Ve skutečnosti byl někdejší viceprezident mnohem méně ideologicky vyhraněnější ve většině sporných společenských otázek než Reagan. Ale vzhledem k tomu, že mu velkou měrou ke zvolení dopomohly konzervativní kruhy, všeobecně se očekávalo, že jim tuto podporu vrátí mimo jiné také tím, že pokud se mu naskytne možnost, vybere na uvolněné místo u Nejvyššího soudu osobu vyloženě konzervativně orientovanou (Yalof, 1999: 190). Podobně jako Reagan také Bush požádal své poradce, aby mu sestavili list možných jmen a to ještě dlouhou dobu předtím, než se mu skutečně naskytla možnost vybrat jakéhokoliv kandidáta. V čem se ale se svým předchůdcem odlišoval bylo stanovení priorit v každém případě, kdy se místo soudce uvolnilo. Zatímco Reaganova administrativa upřednostňovala především ideologický konservatismus při výběru kandidátu, prezident Bush na místo toho především akcentoval možnost navrženého kandidáta skutečně potvrdit v Senátu a to i na úkor jeho ne tak zcela vyhraněného konzervativního smýšlení (Yalof, 1999: 191). V roce 1990, kdy se mu naskytla možnost jmenovat svého prvního kandidáta, vybral Bush po konzultacích se svými poradci spíše umírněného Davida Soutra především s úmyslem vyhnout se blamáži, kterou přinesla Borkova nominace o tři roky dříve. Souter byl také Senátem poměrně hladce schválen.

Přestože se to může zdát při zpětném pohledu na druhého Bushem navrženého kandidáta do Nejvyššího soudu o rok později poměrně překvapivé, i v tomto případě se Bushova administrativa soustředila také především na výběr kandidáta, který bude hladce potvrzen Senátem. Když se v roce 1991 rozhodl své místo u soudu opustit jeho historicky první černošský člen Thurgood Marshall, byla Bushova administrativa postavena před výběr jeho nástupce. Bývalý právní zástupce hnutí za lidská práva a někdejší vlivný advokát jejich zájmů Marshall oznámil svůj úmysl po čtyřiašedesáti letech opustit soud 27. června 1991 (Toobin, 2007: 25). Jako jeho nástupce chtěl prezident Bush najít především člověka, kterého by mohl Senát, většinově ovládaný demokraty, velmi obtížně napadnout. Mezi republikány se ozývaly hlasy, které vykonávaly na prezidenta a jeho administrativu nátlak v tom, aby pokračoval v prosazování konzervativních společenských témat a to i při svém výběru kandidáta. Obavy z toho, že by tomu tak nemuselo být, plynuly především z faktu, že o rok dříve nominovaný a nyní již po jedno zasedací období u soudu působící David Souter při svém rozhodování potvrdil domněnky, že je spíše liberálně orientovaným soudcem a v několika případech bylo jeho rozhodování zcela opačné než by si přály konzervativní kruhy.

Někteří republikáni se také vyjádřili v tom smyslu, že pokud by Bush vybral druhého takového kandidáta, mohlo by to oslabit jejich vůli prosazovat v dalších prezidentských volbách Bushovo znovuzvolení (Yalof, 1999: 192).

Z pohledu členů Bushovy administrativy se Clarence Thomas, černošský federální soudce, někdejší absolvent Yaleovy univerzity a bývalý předseda Komise pro rovné pracovní příležitosti v Reaganově administrativě, jevil jako vhodný kandidát, který bude na jedné straně vyhovovat konzervativním kruhům a na druhé straně se bude jednat o kandidáta, kterého bude Senát obtížně kritizovat a zpochybňovat. Clarence Thomas si ale během své poměrně krátké kariéry vybudoval reputaci vyloženě konzervativně smýšlejícího člověka a toto se terčem kritiky ze strany demokratických senátorů mohlo stát poměrně snadno. Na druhou stranu by mu jeho univerzitní diplom, a také ,i když pouze krátké patnáctiměsíční působení u nejvyššího federálního odvolacího soudu, s největší pravděpodobností zajistilo pozitivní hodnocení ze strany Americké právníkové komory (Yalof, 1999: 193). Někteří členové administrativy se také domnívali, že by nominace černošského ale zároveň velmi pravicového kandidáta znamenala dilema pro různé skupiny a hnutí za občanská práva. Jako černoch by Thomas obsadil místo i dříve zastávané příslušníkem stejné barvy pleti a pokud by se ho nepodařilo prosadit, mohlo by toto na nějakou dobu ohrozit zastoupení této části populace ve složení Nejvyššího soudu. Thomasova nominace by také zamezila kritice na adresu Bushe v případě, že by na toto uvolněné místo vybral bělošského kandidáta. Podle mnoha prezidentových poradců se tak jediným způsobem, jak tuto situaci vyřešit a vypořádat se s tlaky z mnoha směrů, jevila nominace černého konzervativce, jehož nominaci by Senát mohl jen obtížně oponovat. Thomas spolu s dalšími kandidáty patřil mezi zvažovaná jména již předchozí rok, kdy prezident nakonec nominoval Davida Soutera. Pokud ještě ze strany administrativy přetrvávaly obavy z jeho možné nominace, snažili se členové administrativy a především ministr spravedlnosti Richard Thornburgh učinit vše pro to, aby tyto obavy byly odstraněny. Ministr se po setkání s Thomasem ujistil, že se skutečně jedná o velmi konzervativně smýšlejícího kandidáta, který vyznává republikánské hodnoty a pro některé se až překvapivě ostře staví proti zákonným opatřením přijatým za účelem podpořit práva menšin. Thomas se například vymezoval proti pozitivní diskriminaci a dalším opatřením s ní souvisejícími a zároveň zdůrazňoval, že přijímání takové legislativy je zbytečné a povede pouze k větší závislosti sociálně slabých občanů na státu. Thomas zdůrazňoval, že by každý občan ať je jakékoliv barvy pleti nebo sociálního původu neměl být nijak uměle zvýhodňován a svůj úspěch by si měl zasloužit bez přehnaného nadřívání ze strany státu. Thomas také v mnoha svých textech kritizoval minimální mzdu, zpochybňoval ústavnost potratů, útočil na

rozvážení černošských školáků autobusy, aby bylo dosaženo rovnováhy ve školách, na programy usilující o přednostní najímání žen a barevných obyvatel do zaměstnání a propagoval mezi černochoy ctost spoléhání se na vlastní síly (Tindall, Shi, 1996: 780). Přestože byl ministr spravedlnosti Thornburg přesvědčen o hodnotovém zaměření a profesních kvalitách soudce Thomase, varoval prezidenta před tím, že jeho nominace může právě díky výše zmíněným postojům přinést výrazný odpor ze strany hnutí za lidská práva. Jako alternativu tak navrhl prezidentovi, aby zvážil nominovat na uvolněné místo příslušníka hispánské menšiny a za tímto účelem mu také předložil seznam několika kandidátů. Argumentem bylo, že nominace příslušníka hispánské menšiny by sebrala půdu pod nohama mnoha potenciálním kritikům a toto křeslo u soudu by znovu obsadil zástupce menšinové části obyvatelstva (Yalof, 1999: 194).

Nejbližší Bushovi spolupracovníci ale byly přesvědčeni o správnosti výběru Clarence Thomase a pokračovali dál v prosazování jeho nominace. V tomto úsilí se jim dostalo podpory ze strany dvou významných představitelů Republikánské strany, viceprezidenta Dana Quayla a senátora Johna Danfortha, v jehož kanceláři kdysi Clarence Thomas pracoval jako asistent. Členové Bushova týmu také následně sondaovali mezi hnutími za občanská práva, zda hodlají skutečně protestovat proti nominaci černošského soudce do Nejvyššího soudu a poté, co se někteří zástupci největšího z hnutí za občanská práva NAACP vyjádřili tak, že hnutí nehodlá veřejně Thomasově kandidatuře oponovat, doporučili prezidentovi Thomase navrhnout. Ten tak učinil 1. července roku 1991 při svém pobytu na dovolené ve státě Maine, kdy Thomase představil skupině novinářů jako nejlepší možnou osobu na uvolněné místo soudce Nejvyššího soudu (Toobin, 2007: 21).

Jak již bylo zmíněno, v osobě Clarence Thomase měl být do Nejvyššího soudu navrhnout nekontroverzní kandidát, jehož schválení v Senátu mělo proběhnout poměrně hladce a zároveň jeho nominace měla utišit kritiky ze strany mnoha konzervativců tím, že se jednalo o ortodoxně smýšlejícího kandidáta. Členové prezidentovy administrativy ale podcenili možný odpor ze strany zájmových skupin, který se zvedl poměrně záhy. Přestože někteří členové NAACP přislíbili, že organizace proti Thomasově nominaci nevystoupí, stal se pravý opak. Kromě toho ještě další organizace jako například Národní asociace právníků sdružující černošské právníky a další podobné organizace vyjádřily svůj nesouhlas s nominací (Yalof, 1999: 195). Nenaplnily se tak předpoklady prezidenta a jeho poradců, kteří doufali, že tyto zájmové skupiny nebudou mít dostatek odvahy veřejně kritizovat černošského kandidáta. Ze

všech významných organizací, o jejichž podporu Bushova administrativa usilovala, se jí tak Thomasově kandidatuře dostalo pouze ze strany jedné organizace.⁶⁹

Všeobecně se tak očekávala vzrušená debata na půdě Senátu o tom, zda nakonec bude Clarence Thomas do funkce potvrzen. Hlavní bouři nevole vyvolávaly především jeho silně konzervativní postoje, ale při slyšení před senátním soudním výborem se Thomas diplomatickými vyjádřeními vyhnul kontroverzním sporům. Konkrétně se Thomas umně zdržel jakéhokoliv vyjádření o tom, jak by v určité věci rozhodoval jako soudce Nejvyššího soudu a nedal tak podnět ke kritice ze strany opozice. Dokonce i demokratičtí senátoři stavějící se od začátku proti jeho nominaci poté, co proběhlo první kolo slyšení, vyjadřovali názor, že toto nepřineslo dostatek důvodů k tomu, aby mohla být Thomasova nominace zamítnuta a konstatovali, že se s největší pravděpodobností nepodaří zformovat dostatek hlasů proti tomu, aby byl Thomas do funkce potvrzen (Yalof, 1999: 195). Celý tento zdánlivě standardně probíhající proces ale nabral zcela nový směr v momentě, kdy Thomasova bývalá spolupracovnice a nyní univerzitní profesorka práva Anita Hillová obvinila Thomase z toho, že jí v době, kdy spolu pracovali v Komisi pro rovné pracovní příležitosti sexuálně obtěžoval. Hillová byla předvolána soudním výborem Senátu k tomu, aby na půdě horní parlamentní komory vypověděla blíže k těmto obviněním. Ve výpovědi živě přenášené televizními stanicemi a rozhlasem Hillová detailně popisovala sexuální obtěžování, kterého se na ní měl Thomas dopustit (Mayer, Abramson, 1994: 51). Následně se v zemi zvedla vlna odporu proti Thomasově nominaci ze strany ženských hnutí a toto téma se dostalo do centra celospolečenského zájmu. Po několik dní probíhalo před senátním výborem široce sledované představení, ve kterém především předseda výboru Biden pokládal Thomasovi nepříjemné dotazy směřující k tomu, aby byla zjištěna pravda (Mayer, Abramson, 1994: 64). Poté, co bylo zřejmé, že se celý spor dostal do roviny tvrzení proti tvrzení, kdy jedna nebo druhá strana měla pouze svá svědectví, kterými dokazovaly svoji verzi toho, co stalo, čtrnáctičlenný senátní soudní výbor při svém hlasování došel k nerozhodnému výsledku, a tak nepředložil celému plénu sněmovny žádné doporučení a nechal tak rozhodnutí na úsudku každého jednoho člena komory. Z celého nominačního procesu se stalo politické divadlo, při kterém si začali vyřizovat mezi sebou účty zástupci obou stran a důležitost nominace soudce Nejvyššího soudu ustoupila do pozadí (Yalof, 1999: 196). Přes všechna obvinění se Thomas rozhodl neustoupit a pokračoval dále ve své obhajobě. Při konečném hlasování v plénu se zástupci obou politických stran rozhodovali především podle své politické příslušnosti a

⁶⁹ Southern Christian Leadership Conference (SCLC)

poměr hlasů při tomto hlasování v Senátu byl 52 ku 48, přičemž ve prospěch této nominace se vyjádřilo 41 republikánských a 11 demokratických senátorů, naproti tomu odmítavé stanovisko vyjádřilo 46 demokratů a pouze dva zástupci zvolení za Republikánskou stranu. Výsledek hlasování tak byl výrazem přetrvávajících pochyb o celém sporu a Thomas byl do funkce potvrzen jedním z nejtěsnějších hlasování v celé americké historii (O'Brien, 2005: 83).

5.Závěr

Přestože je zřejmé, že se proces nominace kandidáta do funkce soudce Nejvyššího soudu v každém jednotlivém případě odvíjí od mnoha proměnlivých faktorů, jakými jsou například momentální složení soudu, rozvržení politických sil v exekutivě a Kongresu nebo vliv zájmových skupin, lze na mnoha případech vyzorovat určité společné rysy, které tento proces vykazuje. Ve velké většině případů probíhá nominační a schvalovací procedura poměrně hladce tak, že je vybrán kandidát, který je nakonec v Senátu výraznou většinou hlasů přijat tak jako tomu bylo například v případě Sandry Day O'Connor.

Administrativa v čele s prezidentem se většinou snaží vyhnout v této oblasti politickým sporům a usiluje o získání konsensu na obou stranách politického spektra. Za tím účelem většinou členové administrativy navrhuji hlavě státu člověka, který by při schvalování neměl být napadnutelný a zpochybnitelný ohledně svých osobních charakterových vlastností a profesionální kompetentnosti. Vybírání jsou tak až na výjimky zástupci právnické profese, většinou soudci nižších či odvolacích soudů na úrovni států nebo na úrovni federální. Pouze zřídka se stane, že prezident vybere někoho, jehož profesní způsobilost zastávat nejvyšší soudní post v zemi by mohla být zpochybnována. Lze také vyzorovat v určité míře příklon ke spíše středovým kandidátům na úkor těch, kteří jsou výrazně ideologicky orientovaní, ale i zde platí již výše zmíněná závislost na momentálních faktorech. Pokud úřad prezidenta vykonává člen strany, která tvoří v Senátu většinu, otevírá se tak hlavě státu poměrně reálná možnost prosadit do funkce soudce kandidáta výrazně podobně politicky a ideologicky zaměřeného. V opačném případě, kdy je prezident členem jedné strany a většinu v horní komoře Kongresu zastávají zástupci zvolení za stranu druhou, se tato šance snižuje a hlava státu je tak nucena k tomu, aby vybrala kandidáta vyhovujícího oběma stranám, pokud se chce vyhnout komplikovanému procesu schvalování, který může vyústit v politickou porážku v podobě odmítnutí kandidáta. Nezastupitelný vliv na výběr a potvrzení kandidáta mají také zájmová sdružení, která prakticky při každé příležitosti vyjadřují svoji podporu či nesouhlas

s nominací jednotlivého kandidáta. Jejich role nabyly na významu v osmdesátých a devadesátých letech, kdy hnutí za občanská práva, ženské organizace a také aktivisté soustřeďující se na nejspornější celospolečenská témata byli častokrát schopni zorganizovat účinnou kampaň ve prospěch či neprospěch kandidáta.

Jak již bylo výše zmíněno objevuje se také snaha, aby u soudu zasedali příslušníci i jiných společenských skupin než bílých mužů, jako tomu bylo po celou historii instituce až do roku 1967. Od té doby do dnešního dne funkci soudce zastávali dva černošští právníci, dvě ženy a také několik členů židovského původu. Do soudu doposud nebyl jmenován příslušník hispánské nebo jiné menšiny, lze ale předpokládat, že tomu tak v budoucnu bude už jen z toho důvodu, že prezidenti v posledních desetiletích v několika případech jmenovali právě příslušníky těchto menšin na jiná klíčová místa ve svých administrativách.

Existuje určitá tendence ze strany senátorů nestavět se příliš proti osobě navrženého kandidáta a nečinit z procesu nominace soudce do Nejvyššího soudu vyhrocenou politickou záležitostí. Tato tendence se také projevuje v konečném výsledku hlasování, které ve většině případů končí vyjádřením naprosté většiny senátorů ve prospěch kandidáta. V některých případech, kdy je navržen kandidát výrazně ideově vyhraněný či člověk, který ve své profesi či v osobním životě učinil některé kontroverzní kroky a rozhodnutí, členové Senátu neváhají a vystavují administrativu navrhuující kandidáta podobně jako kandidáta samého tlaku a opozici. To může přerůst až v neúprosný politický spor, jehož důvodem je často především obava, že by takový kandidát mohl při svém působení u Nejvyššího soudu změnit určitou rovnováhu hlasů a vychýlit tak směr jeho rozhodování.

Nominace a schvalování soudců Nejvyššího soudu je tak vysoce politický proces, ve kterém hrají roli mnohé faktory a jehož výsledek může kromě složení soudu přinést také dalekosáhlé politické konsekvence.

Přílohy:

Tabulka 1 – Předsedové Nejvyššího soudu

Jméno soudce	Prezident, který jej do funkce navrhl	Doba v úřadu	Poměr hlasování v Senátu
John Jay	Washington	1789 - 1795	Potvrzen aklamací
John Rutledge	Washington	1795 – 1795	Odmítnut 10 - 14
Oliver Ellsworth	Washington	1796 – 1800	21 – 1
John Marshall	Adams	1801 – 1835	Potvrzen aklamací
Roger Taney	Jackson	1836 – 1864	29 – 15
Salmon Chase	Lincoln	1864 – 1873	Potvrzen aklamací
Morrison Waite	Grant	1874 – 1888	63 – 0
Melville Fuller	Cleveland	1888 – 1910	41 – 20
Edward White	Taft	1910 – 1921	Potvrzen aklamací
William Taft	Harding	1921 – 1930	Potvrzen aklamací
Charles Hughes	Hoover	1930 – 1941	52 – 26
Harlan Stone	Roosevelt, F.	1941 – 1946	Potvrzen aklamací
Frederick Vinson	Truman	1946 – 1953	Potvrzen aklamací
Earl Warren	Eisenhower	1953 – 1969	Potvrzen aklamací
Warren Burger	Nixon	1969 – 1986	74 – 3
William Rehnquist	Reagan	1986 - 2005	65 – 33
John Roberts	Bush, G.W.	2005 - současnost	78 – 22

Zdroj: O'Brien, David: Storm Center: The Supreme Court in American Politics, W W Norton & Co Inc, 2005

Tabulka 2 – Počet nominací podle prezidenta 1789 - 2008

Prezident (strana)	Počet nominací	Potvrzeno s nástupem do funkce	Nepotvrzeno	Potvrzeni, ale odmítli nebo zemřeli před nástupem do funkce
Washington (F)	14	10	2	2
Adams (F)	4	3	0	1
Jefferson (D-R)	3	3	0	0
Madison (D-R)	5	2	1	2
Monroe (D –R)	1	1	0	0
J.Q.Adams (D-R)	2	1	1	0
Jackson (D)	8	6	1	1
Van Buren (D)	2	2	0	0
Harrison (W)	0	0	0	0
Tyler (W a D)	9	1	8	0
Polk (D)	3	2	1	0
Taylor (W)	0	0	0	0
Fillmore (W)	4	1	3	0
Pierce (D)	1	1	0	0
Buchanan (D)	2	1	1	0
Lincoln (R)	5	5	0	0
Johnson (U)	1	0	1	0
Grant (R)	8	4	3	1
Hayes (R)	3	2	1	0
Garfield (R)	1	1	0	0
Arthur (R)	3	2	0	1
Cleveland (D)	7	4	3	0
Harrison (R)	4	4	0	0
McKinley (R)	1	1	0	0
T. Roosevelt (R)	3	3	0	0
Taft (R)	6	6	0	0
Wilson (D)	3	3	0	0
Harding (R)	5	4	1	0

Coolidge (R)	1	1	0	0
Hoover (R)	4	3	1	0
F.D. Roosevelt (D)	9	9	0	0
Truman (D)	4	4	0	0
Eisenhower (R)	6	5	1	0
Kennedy (D)	2	2	0	0
Johnson (D)	4	2	2	0
Nixon (R)	6	4	2	0
Ford (R)	1	1	0	0
Carter (D)	0	0	0	0
Reagan (R)	5	4	1	0
G.H.W. Bush (R)	2	2	0	0
Clinton (D)	2	2	0	0
G. W. Bush	4	2	2	0
Celkem	158	114	36	8

Vysvětlivky:

D - Demokratická strana

R – Republikánská strana

D-R – Demokraticko-republikánská strana

F – Strana federalistů

W – Strana whigů

U – Strana unionistů

Zdroj: <http://www.fas.org/sgp/crs/misc/RL31171.pdf>

Tabulka 3 – Neúspěšné nominace

Navržený kandidát	Prezident, který jej navrhl	Důvod
William Paterson	Washington	Nominace stažena
John Rutledge (na předsedu)	Washington	Nominace zamítnuta 10-14
Alexander Wolcott	Madison	Nominace zamítnuta 9-24
John Crittenden	J.Q. Adams	Odloženo
Roger Taney	Jackson	Odloženo
John Spencer	Tyler	Nominace zamítnuta 21-26
Reuben Walworth	Tyler	Nominace stažena
Edward King	Tyler	Nehlasováno
John Spencer	Tyler	Nominace stažena
Reuben Walworth	Tyler	Nehlasováno
Reuben Walworth	Tyler	Nominace stažena
Edward King	Tyler	Nehlasováno
Jehn Read	Tyler	Nehlasováno
George Woodward	Polk	Nominace zamítnuta 20-29
Edward Bradford	Fillmore	Nehlasováno
George Badger	Fillmore	Odloženo
William Micou	Fillmore	Nehlasováno
Jeremiah Black	Buchanan	Nehlasováno
Henry Stanbery	A. Johnson	Nehlasováno
Ebenzer Hoar	Grant	Nominace zamítnuta 24-33
George Williams (na předsedu)	Grant	Nominace stažena
Caleb Cushing (na předsedu)	Grant	Nominace stažena
Stanley Matthews	Hayes	Nehlasováno
William Hornblower	Cleveland	Nehlasováno
William Hornblower	Cleveland	Nominace zamítnuta 24-30
Wheeler Peckham	Cleveland	Nominace zamítnuta 32-41
Pierce Butler	Harding	Nehlasováno
John Parker	Hoover	Nominace zamítnuta 39-41
John Harlan	Eisenhower	Nehlasováno
Abe Fortas (na předsedu)	Johnson	Nominace stažena

Homer Thornberry	Johnson	Nominace stažena
Clement Haynsworth	Nixon	Nominace zamítnuta 45-55
Harold Carswell	Nixon	Nominace zamítnuta 45.51
Robert Bork	Reagan	Nominace zamítnuta 42-58
John Roberts	G.W.Bush	Nominace stažena
Harriette Miers	G.W.Bush	Nominace stažena

Zdroj: <http://www.fas.org/sgp/crs/misc/RL31171.pdf>

Zdroje a literatura:

Toobin, Jeffrey: The Nine. Inside the Secret World of the Supreme Court, Doubleday, 2007

Rehnquist, William: The Supreme Court, New York: Morrow, 1987

Irons, Peter: People's History of the Supreme Court, New York, Viking Press, 1999

O'Brien, David: Storm Center: The Supreme Court in American Politics, W W Norton & Co Inc, 2005

Tindall, G.B., Shi David: Dějiny Spojených států amerických. Nakladatelství Lidové noviny, 1996

Ústava Spojených států amerických, plné znění obsaženo v knize: Tindall, G.B., Shi David: Dějiny Spojených států amerických. Nakladatelství Lidové noviny, 1996

McCloskey, Robert: The American Supreme Court, Chicago, University of Chicago Press, 2005

Grauber, Stephen: Prezidenti, nakl. BB/art, Praha 2007

Beard, Charles: The Supreme Court and the Constitution, New York, Macmillan Company, Reprinted dover Publications, 2006

Eisgruber, Christopher L.: The Next Justice: Repairing the Supreme Court Appointments Process, Princeton, Princeton University Press, 2007

Watson, George L; Stookey, John Alan: Shaping America: the Politics of Supreme Court Appointments, Atlanta, Longman Publishing, 1997

Choper, Jesse N.: The Supreme Court and its Justices 2nd edition, The American Bar Association Journal, 1987

Atkinson, David N.: Leaving the Bench: Supreme Court Justices at the End, University Press of Kansas, 2000

Yalof, David Alistair : Pursuit Of Justices - Presidential Politics & The Selection Of Supreme Court Nominees, Chicago, University of Chicago Press, 1999

Rutkus, Dennis S., CRS Report for Congress, Supreme Court Appointment Process, Congressional Research Service, Library of Congress, Washington, 2005

Halstead, T.J., Recess Appointments: A Legal Overview, CRS Report for Congress, Supreme Court Appointment Process, congressional Research Service, Library of Congress, Washington, 2005

Rybicki, Elizabeth, Senate Consideration of Presidential Nomination: Committee and Floor Procedure, Congressional Research Service, Library of Congress, 2005

Carp, Robert A.; Stidham, Ronald; Manning, Kenneth L., Judicial Process in America, New York, CQ Press, 2007

Mayer, Jane; Abramson, Jill : Strange Justice: The Selling of Clarence Thomas, Houghton Mifflin Company, 1994

Internetové zdroje:

4. <http://www.fjc.gov/history/home.nsf>
5. <http://www.law.umkc.edu/faculty/projects/ftrials/conlaw/marbury.HTML>
6. http://www.constitution.org/uslaw/judiciary_1789.htm
7. <http://supreme.justia.com/us/5/137/case.html>
8. <http://www.constitution.org/ussc/032-243jr.htm>
9. http://www.landmarkcases.org/dredscott/pdf/dred_scott_v_sandford.pdf
10. <http://www.fjc.gov/history/home.nsf/page/05b>
11. <http://www.fjc.gov/history/home.nsf/page/06b>
12. <http://www.fjc.gov/history/home.nsf/page/10b>
13. <http://vi.uh.edu/pages/buzzmat/tafthartley.html>
14. <http://caselaw.lp.findlaw.com/scripts/getcase.pl?court=us&vol=341&invol=494>
15. <http://supreme.justia.com/us/346/273/>
16. <http://caselaw.lp.findlaw.com/scripts/getcase.pl?court=US&vol=347&invol=483>
17. <http://caselaw.lp.findlaw.com/scripts/getcase.pl?court=US&vol=388&invol=1>
18. <http://caselaw.lp.findlaw.com/scripts/getcase.pl?court=US&vol=410&invol=113>
19. <http://caselaw.lp.findlaw.com/scripts/getcase.pl?court=US&vol=418&invol=683>
20. http://www.cinema.ucla.edu/pdfs/oconnor_napa.pdf

21. <http://eightiesclub.tripod.com/id320.htm>
22. <http://fpc.state.gov/documents/organization/50146.pdf>
23. <http://www.youtube.com/watch?v=NpFe10lkF3Y>
24. <http://www.fas.org/sgp/crs/misc/RL31171.pdf>
25. <http://www.foundingfathers.info/federalistpapers/fed78.htm>
26. <http://fpc.state.gov/documents/organization/50801.pdf>
27. <http://www.gpoaccess.gov/riddick/938-953.pdf>